

ТАБЛИЦЯ ПОПАРНОГО ПОРІВНЯННЯ

статей Кравчука В. М. між собою
(виявлення самоплагіату)

Збіги текстів виділені **жовтим** кольором, перефразування та синоніми – **бірюзовим**, перестановки слів місцями – **зеленим**; твердження особи про те, що це нібито вона щось пропонує, оцінює, розробила чи робить висновки – **фіолетовим**.

Через велику кількість кольором виділено не всі збіги.

№	Фрагменти статті В. М. Кравчука, у якій виявлено факти порушення академічної доброчесності	Фрагменти інших опублікованих статей В. М. Кравчука (без зазначення в статті В. М. Кравчука посилань на джерело)
Вид виявленого порушення: самоплагіат		
1	Кравчук В. М. Загальна характеристика та критерії класифікації організаційно-правових гарантій діяльності суддів в Україні // Історико-правовий часопис: науковий, 2015, № 2 (6), С. 65–70. http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipch_2015_2_14 (Стаття № 25)	Кравчук В. М. Нормативно-правові гарантії діяльності суддів в Україні: загальна характеристика // Часопис Київського університету права, 2014, № 1, с. 91–95. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chkup_2014_1_22 (Стаття № 12)
	С. 65.	С. 91.
	Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. Підвищення ролі суду в державі в значній мірі залежить від ефективної роботи суддів та належного виконання ними своїх обов'язків. Ефективність виконання суддями своїх повноважень забезпечується наявністю системи гарантій суддівської діяльності. Вдосконалення діяльності органів судової влади в цілому потребує підвищення ефективності здійснення суддями свої функцій та повноважень та функціонування судової влади в цілому, що в свою чергу, в значній мірі буде залежати від забезпечення суддів необхідними гарантіями. Слід зазначити, що в юридичній літературі вже розглядалося питання щодо визначення гарантій незалежності суддів, але воно і надалі є досить дискусійним.	Підвищення ролі суду в державі значною мірою залежить від ефективної роботи суддів та належного виконання ними своїх обов'язків. Ефективне виконання суддями своїх повноважень забезпечується наявністю системи гарантій суддівської діяльності. Слід зазначити, що в юридичній літературі вже розглядалося питання щодо визначення гарантій незалежності суддів, але воно й надалі є досить дискусійним.
	С. 65–66.	С. 91.
	Аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання даної проблеми. Дослідження організаційно-правових гарантій діяльності суб'єктів конституційно-правових відносин у будь-який час розвитку та становлення конституційно-правової доктрини не втрачали своєї актуальності та становили доволі високий відсоток від загального обсягу теоретичних напрацювань в цій сфері. В цьому блоці наукових питань особлива увага приділяється організаційно-правовим гарантіям прав і свобод людини та громадянина (В. Андрейцев, М. Баймуратов, О. Гончаренко, Т. Заворотченко, В. Кампо, А. Колодій, В. Копейчиков, О. Костюченко, В. Котюк, В. Кравченко, М. Малишко, П. Мартиненко, М. Орзіх, А. Олійник, В. Погорілко, П. Рабінович, Ю. Римаренко, В. Селіванов, О. Скакун, О. Скрипнюк, В. Тацій, Ю. Тодика, В. Федоренко, О.	Дослідження нормативно-правових гарантій діяльності суб'єктів конституційно-правових відносин у будь-який час розвитку та становлення конституційно-правової доктрини не втрачали своєї актуальності та становили доволі високий відсоток від загального обсягу теоретичних напрацювань у цій сфері. У цьому блоці наукових питань особлива увага приділяється нормативно-правовим гарантіям прав і свобод людини та громадянина (В. Андрейцев, М. Баймуратов, Т. Заворотченко, В. Кампо, В. Копейчиков, О. Костюченко, В. Котюк, В. Кравченко, М. Малишко, П. Мартиненко, М. Орзіх, А. Олійник, В. Погорілко, П. Рабінович, Ю. Римаренко, В. Селіванов, О. Скакун, О. Скрипнюк, В. Тацій, Ю. Тодика, В. Федоренко, О. Фрицький, В. Шаповал,

Фрицький, В. Шаповал, Ю. Шемшученко та інші). У поле наукового пошуку вчених-юристів потрапляли організаційно-правові гарантії діяльності і інших суб'єктів конституційно-правових відносин: народних депутатів України (Н. Григорук, А. Кожевніков, Ю. Коломієць, О. Радченко та ін.), Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (О. Марцеляк та ін.), Президента України (О. Ярмиш та ін.), місцевого самоврядування (Г. Абасов, О. Батанов, П. Біленчук, О. Бориславська, В. Кравченко, О. Кутафін, В. Погорілко, О. Фрицький, І. Щебетун та ін.), депутатів місцевих рад (О. Чернецька та ін.), військовослужбовців (В. Пашинський та ін.) тощо. Однак, на жаль, лише в деяких працях приділялась увага проблематиці, пов'язаній з організаційно-правовими гарантіями діяльності суддів (В. Єгорова, О. Намясенко, В. Федоренко). Виділення невиділених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. В конституційно-правовій доктрині відсутнє загальноновизнане поняття організаційно-правових гарантій діяльності суддів та уніфіковані засади класифікації таких гарантій. <...>	Ю. Шемшученко та інші). У поле наукового пошуку вчених-юристів потрапляли нормативно-правові гарантії діяльності різних суб'єктів конституційно-правових відносин: народних депутатів України (Н. Григорук, А. Кожевніков, Ю. Коломієць, О. Радченко та ін.), Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (О. Марцеляк та ін.), Президента України (О. Ярмиш та ін.), місцевого самоврядування (Г. Абасов, О. Батанов, П. Біленчук, О. Бориславська, В. Кравченко, О. Кутафін, В. Погорілко, О. Фрицький, І. Щебетун та ін.), депутатів місцевих рад (О. Чернецька та ін.) тощо. Однак, на жаль, лише в деяких працях приділялась увага проблематиці, пов'язаній з нормативно-правовими гарантіями діяльності суддів (В. Єгорова, О. Намясенко, В. Федоренко). У конституційно-правовій доктрині відсутнє загальноновизнане поняття нормативно-правових гарантій діяльності суддів та уніфіковані засади класифікації таких гарантій.
С. 66.	С. 91.
Формулювання цілей статті. Наведене вище зумовлює мету статті – кризь призму узагальненого аналізу наукової юридичної літератури запропонувати загальну концепцію організаційно-правових гарантій діяльності суддів в Україні та авторський варіант дефініції «організаційно-правові гарантії діяльності суддів». Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Гарантії, які забезпечують конституційно-правовий статус суддів і організаційно-правовий механізм їх діяльності, впливають із відповідних норм Конституції України і Закону України «Про судоустрій і статус суддів». Гарантування суддівської діяльності необхідно сприймати як обов'язок держави в особі органів державної влади, посадових осіб не тільки не перешкоджати законній діяльності, а й правовими, економічними та іншими засобами захищати сферу діяльності суддів. Конституція України містить ряд положень, які в загальній формі закріплюють правові, політичні, економічні, соціальні та інші гарантії діяльності суддів. А саме, ст. 126 закріплює, що незалежність і недоторканність суддів гарантується Конституцією і законами України. Вплив на суддів у будь-який спосіб забороняється [2]. Як справедливо відзначається в спеціальній юридичній літературі, для того щоб суддя міг неупереджено вирішувати справи, він повинен мати відповідні гарантії своєї діяльності [3, с. 452; 4, с. 350]. У працях українських вчених містяться окремі міркування щодо гарантій діяльності суддів, зроблені певні спроби систематизувати їх. Зокрема, В. Л. Федоренко під гарантіями діяльності судді розуміє систему загальних і спеціально-правових способів та засобів забезпечення здійснення суддею встановлених Конституцією й законами України завдань, функцій і повноважень [5, с. 501]. В. С. Єгорова під гарантіями діяльності суддів судів загальної юрисдикції розглядає сукупність об'єктивних та суб'єктивних чинників, спрямованих на практичну реалізацію їх прав та обов'язків, на усунення можливих перешкод їх неналежного здійснення [6, с. 12]. <...>	Наведене вище зумовлює мету статті – кризь призму узагальненого аналізу наукової юридичної літератури запропонувати загальну концепцію нормативно-правових гарантій діяльності суддів в Україні та авторський варіант дефініції «нормативно-правові гарантії діяльності суддів». Гарантії, які забезпечують конституційно-правовий статус суддів і організаційно-правовий механізм їх діяльності, впливають із відповідних норм Конституції України і Закону України «Про судоустрій і статус суддів». Гарантування суддівської діяльності необхідно сприймати як обов'язок держави в особі органів державної влади, посадових осіб не тільки не перешкоджати законній діяльності, а й правовими, економічними та іншими засобами захищати сферу діяльності суддів. Конституція України містить ряд положень, які в загальній формі закріплюють правові, політичні, економічні, соціальні та інші гарантії діяльності суддів. Зокрема ст. 126 закріплює, що незалежність і недоторканність суддів гарантується Конституцією і законами України. Вплив на суддів у будь-який спосіб забороняється. Як справедливо зазначається в спеціальній юридичній літературі, для того щоб суддя міг неупереджено вирішувати справи, він повинен мати відповідні гарантії своєї діяльності¹. У працях українських вчених містяться окремі положення щодо гарантій діяльності суддів, зроблено спроби їх систематизації. Зокрема, В. Л. Федоренко під гарантіями діяльності суддів розуміє систему загальних і спеціально-правових способів та засобів забезпечення здійснення суддею встановлених Конституцією й законами України завдань, функцій і повноважень². В. С. Єгорова під гарантіями діяльності суддів судів загальної юрисдикції розглядає сукупність об'єктивних та суб'єктивних чинників, спрямованих на практичну реалізацію їх прав та обов'язків, на усунення можливих перешкод їх неналежного здійснення³.

	С. 66–67.	С. 92.
	Безумовно, права і свободи людини та громадянина, а також їх гарантії були, залишаються і залишатимуться пріоритетним напрямом наукових досліджень. Однак, варто визнати й те, що громадяни України можуть набувати спеціальні правові статуси (виборця, народного депутата, судді тощо). Маючи спеціальні правові статуси, особи виконують конкретні функції держави, здійснюючи свою діяльність через виконання відповідних повноважень (реалізацію прав та виконання обов'язків) чітко передбачених чинним законодавством України. Тому, гарантії прав і свобод людини та громадянина є загальними щодо гарантії діяльності суддів і в даному контексті можуть розглядатись як суміжні поняття. Тож вищенаведену класифікацію гарантії прав і свобод людини та громадянина можна вважати абсолютно прийнятною для класифікації гарантії діяльності суддів в Україні.	Безумовно, права і свободи людини та громадянина, а також їх гарантії були, є і залишатимуться пріоритетним напрямом наукових досліджень, адже недаремно ч. 2 ст. 3 Конституції України проголошує, що права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави, а утвердження прав і свобод людини є головним обов'язком держави. Однак варто визнати й те, що громадяни України можуть перебувати у різних спеціальних правових статусах (виборці, народні депутати, державні службовці, судді тощо). При цьому вони виконують конкретні функції держави, здійснюючи свою діяльність через виконання відповідних повноважень (реалізацію прав та виконання обов'язків), чітко передбачених чинним законодавством України. Тому гарантії прав і свобод людини та громадянина є загальною категорією щодо гарантії діяльності суддів і в даному контексті можуть розглядатись як взаємопов'язані поняття. <...> Вважаємо вищенаведену класифікацію гарантії прав і свобод людини та громадянина абсолютно прийнятною для класифікації гарантії діяльності суддів в Україні, оскільки діяльність суддів по суті є їх активністю, сукупністю дій, спрямованих на реалізацію своїх повноважень, прав та обов'язків.
2	Кравчук В. М. Загальна характеристика та критерії класифікації організаційно-правових гарантії діяльності суддів в Україні // Історико-правовий часопис: науковий, 2015, № 2 (6), С. 65–70. http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipch_2015_2_14 (Стаття № 25)	Кравчук В. М. Нормативно-правові гарантії діяльності суддів в Україні: поняття та види // Право і суспільство, 2014, № 6-1, с. 53–61. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pis_2014_6 (Стаття № 13)
	С. 65.	С. 53.
	Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. Підвищення ролі суду в державі в значній мірі залежить від ефективної роботи суддів та належного виконання ними своїх обов'язків. Ефективність виконання суддями своїх повноважень забезпечується наявністю системи гарантії суддівської діяльності. Вдосконалення діяльності органів судової влади в цілому потребує підвищення ефективності здійснення суддями своїх функцій та повноважень та функціонування судової влади в цілому, що в свою чергу, в значній мірі буде залежати від забезпечення суддів необхідними гарантіями. Слід зазначити, що в юридичній літературі вже розглядалося питання щодо визначення гарантії незалежності суддів, але воно і надалі є досить дискусійним.	Вступ. Підвищення ролі суду в державі значною мірою залежить від ефективної роботи суддів та належного виконання ними своїх обов'язків. Ефективність виконання суддями своїх повноважень забезпечується наявністю системи гарантії суддівської діяльності. Удосконалення діяльності органів судової влади в цілому потребує підвищення ефективності суддівської діяльності, яка у свою чергу значною мірою буде залежати від забезпечення суддів необхідними гарантіями. Слід зазначити, що в юридичній літературі вже розглядалося питання визначення гарантії незалежності суддів, проте воно й надалі є досить дискусійним.
	С. 65–66.	С. 54.
	Аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання даної проблеми. Дослідження організаційно-правових гарантії діяльності суб'єктів конституційно-правових відносин у будь-який час розвитку та становлення конституційно-правової доктрини не втрачали своєї актуальності та становили доволі високий відсоток від загального обсягу теоретичних напрацювань в цій сфері. В цьому блоці наукових питань особлива увага приділяється організаційно-правовим гарантіям прав і свобод людини та громадянина (В. Андрейцев, М. Баймуратов, О. Гончаренко, Т. Заворот-	Дослідження нормативно-правових гарантії діяльності суб'єктів конституційно-правових відносин у будь-який час розвитку й становлення конституційно-правової доктрини не втрачали своєї актуальності та становили доволі високий відсоток загального обсягу теоретичних напрацювань у цій сфері. У цьому блоці наукових питань особлива увага приділяється нормативно-правовим гарантіям прав і свобод людини та громадянина (В. Андрейцев, М. Баймуратов, Т. Заворотченко, В. Кампо,

ченко, В. Кампо, А. Колодій, В. Копейчиков, О. Костюченко, В. Котюк, В. Кравченко, М. Малишко, П. Мартиненко, М. Орзіх, А. Олійник, В. Погорілко, П. Рабінович, Ю. Римаренко, В. Селіванов, О. Скакун, О. Скрипнюк, В. Тацій, Ю. Тодика, В. Федоренко, О. Фрицький, В. Шаповал, Ю. Шемшученко та інші). У поле наукового пошуку вчених-юристів потрапляли організаційно-правові гарантії діяльності і інших суб'єктів конституційно-правових відносин: народних депутатів України (Н. Григоруку, А. Кожевніков, Ю. Коломієць, О. Радченко та ін.), Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (О. Марцеляк та ін.), Президента України (О. Ярмиш та ін.), місцевого самоврядування (Г. Абасов, О. Батанов, П. Біленчук, О. Бориславська, В. Кравченко, О. Кутафін, В. Погорілко, О. Фрицький, І. Щebetун та ін.), депутатів місцевих рад (О. Чернецька та ін.), військовослужбовців (В. Пашинський та ін.) тощо. Однак, на жаль, лише в деяких працях приділялась увага проблематиці, пов'язаній з організаційно-правовими гарантіями діяльності суддів (В. Єгорова, О. Намясенко, В. Федоренко). Виділення невиділених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. В конституційно-правовій доктрині відсутнє загальноновизнане поняття організаційно-правових гарантій діяльності суддів та уніфіковані засади класифікації таких гарантій. <...>	В. Копейчиков, О. Костюченко, В. Котюк, В. Кравченко, М. Малишко, П. Мартиненко, М. Орзіх, А. Олійник, В. Погорілко, П. Рабінович, Ю. Римаренко, В. Селіванов, О. Скакун, О. Скрипнюк, В. Тацій, Ю. Тодика, В. Федоренко, О. Фрицький, В. Шаповал, Ю. Шемшученко та інші). У поле наукового пошуку вчених-юристів потрапляли нормативно-правові гарантії діяльності різних суб'єктів конституційно-правових відносин: народних депутатів України (Н. Григоруку, А. Кожевніков, Ю. Коломієць, О. Радченко та ін.), Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (О. Марцеляк та ін.), Президента України (О. Ярмиш та ін.), місцевого самоврядування (Г. Абасов, О. Батанов, П. Біленчук, О. Бориславська, В. Кравченко, О. Кутафін, В. Погорілко, О. Фрицький, І. Щebetун та ін.), депутатів місцевих рад (О. Чернецька та ін.) тощо. Однак, на жаль, лише в деяких працях приділялась увага проблематиці, пов'язаній із нормативно-правовими гарантіями діяльності суддів (В. Єгорова, О. Намясенко, В. Федоренко та інші). Постановка завдання. У конституційно-правовій доктрині відсутнє загальноновизнане поняття нормативно-правових гарантій діяльності суддів та уніфіковані засади класифікації таких гарантій.
С. 66.	С. 54.
Формулювання цілей статті. Наведене вище зумовлює мету статті – кризь призму узагальненого аналізу наукової юридичної літератури запропонувати загальну концепцію організаційно-правових гарантій діяльності суддів в Україні та авторський варіант дефініції «організаційно-правові гарантії діяльності суддів». Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Гарантії, які забезпечують конституційно-правовий статус суддів і організаційно-правовий механізм їх діяльності, впливають із відповідних норм Конституції України і Закону України «Про судоустрій і статус суддів». Гарантування суддівської діяльності необхідно сприймати як обов'язок держави в особі органів державної влади, посадових осіб не тільки не перешкоджати законній діяльності, а й правовими, економічними та іншими засобами захищати сферу діяльності суддів. Конституція України містить ряд положень, які в загальній формі закріплюють правові, політичні, економічні, соціальні та інші гарантії діяльності суддів. А саме, ст. 126 закріплює, що незалежність і недоторканність суддів гарантується Конституцією і законами України. Вплив на суддів у будь-який спосіб забороняється [2]. Як справедливо відзначається в спеціальній юридичній літературі, для того щоб суддя міг неупереджено вирішувати справи, він повинен мати відповідні гарантії своєї діяльності [3, с. 452; 4, с. 350]. У працях українських вчених містяться окремі міркування щодо гарантій діяльності суддів, зроблені певні спроби систематизувати їх. Зокрема, В. Л. Федоренко під гарантіями діяльності суддів розуміє систему загальних і спеціально-правових способів та засобів забезпечення здійснення суддею встановлених Конституцією й законами України завдань, функцій і повноважень [5, с. 501]. В. С. Єгорова під гарантіями діяльності суддів судів загальної юрисдикції розглядає сукупність об'єктивних і суб'єктивних чинників, спрямованих на практичну реалізацію	Наведене вище зумовлює мету статті – кризь призму узагальненого аналізу наукової юридичної літератури запропонувати авторський варіант дефініції та загальну концепцію нормативно-правових гарантій діяльності суддів в Україні. Результати дослідження. Гарантії, які забезпечують конституційно-правовий статус суддів та організаційно-правовий механізм їх діяльності, постають із відповідних норм Конституції України й Закону України «Про судоустрій і статус суддів». Гарантування суддівської діяльності необхідно сприймати як обов'язок держави в особі органів державної влади, посадових осіб не лише не перешкоджати законній діяльності, а й правовими, економічними та іншими засобами захищати сферу діяльності суддів. Конституція України містить ряд положень, які в загальній формі закріплюють правові, політичні, економічні, соціальні та інші гарантії діяльності суддів. Зокрема, ст. 126 закріплює, що незалежність і недоторканність суддів гарантується Конституцією й законами України. Вплив на суддів у будь-який спосіб забороняється [1]. Як справедливо відзначається в спеціальній юридичній літературі, для того щоб суддя міг неупереджено вирішувати справи, він повинен мати відповідні гарантії своєї діяльності [2, с. 452; 3, с. 350]. У працях українських учених містяться окремі міркування щодо гарантій діяльності суддів, зроблено спроби їх систематизації. Зокрема, В. Федоренко під гарантіями діяльності суддів розуміє систему загальних і спеціально-правових способів та засобів забезпечення здійснення суддею встановлених Конституцією й законами України завдань, функцій і повноважень [4, с. 501]. В. Єгорова під гарантіями діяльності суддів судів загальної юрисдикції розглядає сукупність об'єктивних і суб'єктивних чинників, спрямованих на практичну реалізацію

	них та суб'єктивних чинників, спрямованих на практичну реалізацію їх прав та обов'язків, на усунення можливих перешкод їх неналежного здійснення [6, с. 12].	їх прав та обов'язків, на усунення можливих перешкод їх неналежного здійснення [5, с. 12].
	С. 66–67.	С. 55.
	Безумовно, права і свободи людини та громадянина, а також їх гарантії були, залишаються і залишатимуться пріоритетним напрямом наукових досліджень. Однак, варто визнати й те, що громадяни України можуть набувати спеціальні правові статуси (виборця, народного депутата, судді тощо). Маючи спеціальні правові статуси, особи виконують конкретні функції держави, здійснюючи свою діяльність через виконання відповідних повноважень (реалізацію прав та виконання обов'язків) чітко передбачених чинним законодавством України. Тому, гарантії прав і свобод людини та громадянина є загальними щодо гарантій діяльності суддів і в даному контексті можуть розглядатись як суміжні поняття. Тож вищенаведену класифікацію гарантій прав і свобод людини та громадянина можна вважати абсолютно прийнятною для класифікації гарантій діяльності суддів в Україні.	Безумовно, права й свободи людини та громадянина, а також їх гарантії були, є й залишатимуться пріоритетним напрямом наукових досліджень, адже недаремно ч. 2 ст. 3 Конституції України проголошує, що права й свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави, а утвердження прав і свобод людини є головним обов'язком держави. Однак варто визнати й те, що громадяни України можуть перебувати в різних спеціальних правових статусах (виборці, народні депутати, державні службовці, судді тощо). Перебуваючи в таких правових статусах, вони виконують конкретні функції держави, здійснюючи свою діяльність через виконання відповідних повноважень (реалізацію прав та виконання обов'язків), чітко передбачених чинним законодавством України. Тому гарантії прав і свобод людини та громадянина є загальною категорією щодо гарантій діяльності суддів і в цьому контексті можуть розглядатись як взаємопов'язані поняття. <...> Вважаємо вищенаведену класифікацію гарантій прав і свобод людини та громадянина абсолютно прийнятною для класифікації гарантій діяльності суддів в Україні, оскільки діяльність суддів (наділених статусом людини і громадянина) по суті є їх активністю, сукупністю дій, спрямованих на реалізацію своїх повноважень, прав та обов'язків.
3	Кравчук В. М. Нормативно-правові гарантії діяльності суддів в Україні: загальна характеристика // Часопис Київського університету права, 2014, № 1, с. 91–95. (http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chkup_2014_1_22) (Стаття № 12)	Кравчук В. М. Нормативно-правові гарантії діяльності суддів в Україні: поняття та види // Право і суспільство, 2014, № 6-1, с. 53–61. (http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pis_2014_6) (Стаття № 13)
	С. 91.	С. 53–54.
	Підвищення ролі суду в державі значною мірою залежить від ефективної роботи суддів та належного виконання ними своїх обов'язків. Ефективне виконання суддями своїх повноважень забезпечується наявністю системи гарантій суддівської діяльності. Слід зазначити, що в юридичній літературі вже розглядалося питання щодо визначення гарантій незалежності суддів, але воно й надалі є досить дискусійним. Відповідно до узагальненої класифікації на основі критерію територіальної спрямованості гарантії діяльності суддів поділяються на міжнародно-правові та внутрішньодержавні, які у свою чергу поділяються на загальносоціальні та спеціально-юридичні (нормативно-правові та організаційно-правові). 3 цієї позиції малодослідженим залишаються саме нормативно-правові гарантії діяльності суддів. Вони виступають важливою умовою реалізації суддями своїх функцій та повноважень. Дослідження нормативно-правових гарантій діяльності суб'єктів конституційно-правових відносин у будь-який час розвитку та становлення конституційно-правової доктрини не втрачали своєї актуальності та становили доволі високий відсоток від загального обсягу теоретичних напрацювань у цій	Вступ. Підвищення ролі суду в державі значною мірою залежить від ефективної роботи суддів та належного виконання ними своїх обов'язків. Ефективність виконання суддями своїх повноважень забезпечується наявністю системи гарантій суддівської діяльності. Удосконалення діяльності органів судової влади в цілому потребує підвищення ефективності суддівської діяльності, яка у свою чергу значною мірою буде залежати від забезпечення суддів необхідними гарантіями. Слід зазначити, що в юридичній літературі вже розглядалося питання визначення гарантій незалежності суддів, проте воно й надалі є досить дискусійним. Зокрема, відповідно до узагальненої класифікації на основі критерію територіальної спрямованості гарантії діяльності суддів поділяються на міжнародно-правові та внутрішньодержавні, які у свою чергу поділяються на загальносоціальні та спеціально-юридичні (нормативно-правові й організаційно-правові). 13 цієї позиції малодослідженим залишаються саме нормативно-правові гарантії діяльності суддів. Вони виступають важливою умовою реалізації суддями своїх функцій і повноважень. Дослідження нормативно-правових гарантій діяльності суб'єктів конституційно-правових відносин у будь-який час розвитку й становлення конститу-

сфері. У цьому блоці наукових питань особлива увага приділяється нормативно-правовим гарантіям прав і свобод людини та громадянина (В. Андрейцев, М. Баймуратов, Т. Заворотченко, В. Кампо, В. Копейчиков, О. Костюченко, В. Котюк, В. Кравченко, М. Малишко, П. Мартиненко, М. Орзіх, А. Олійник, В. Погорілко, П. Рабінович, Ю. Римаренко, В. Селіванов, О. Скакун, О. Скрипнюк, В. Тацій, Ю. Тодика, В. Федоренко, О. Фрицький, В. Шаповал, Ю. Шемшученко та інші). У поле наукового пошуку вчених-юристів потрапляли нормативно-правові гарантії діяльності різних суб'єктів конституційно-правових відносин: народних депутатів України (Н. Григоруk, А. Кожевніков, Ю. Коломієць, О. Радченко та ін.), Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (О. Марцеляк та ін.), Президента України (О. Ярмиш та ін.), місцевого самоврядування (Г. Абасов, О. Батанов, П. Біленчук, О. Бориславська, В. Кравченко, О. Кутафін, В. Погорілко, О. Фрицький, І. Щебетун та ін.), депутатів місцевих рад (О. Чернецька та ін.) тощо. Однак, на жаль, лише в деяких працях приділялась увага проблематиці, пов'язаній з нормативно-правовими гарантіями діяльності суддів (В. Єгорова, О. Намясенко, В. Федоренко).	ційно-правової доктрини не втрачали своєї актуальності та становили доволі високий відсоток загального обсягу теоретичних напрацювань у цій сфері. У цьому блоці наукових питань особлива увага приділяється нормативно-правовим гарантіям прав і свобод людини та громадянина (В. Андрейцев, М. Баймуратов, Т. Заворотченко, В. Кампо, В. Копейчиков, О. Костюченко, В. Котюк, В. Кравченко, М. Малишко, П. Мартиненко, М. Орзіх, А. Олійник, В. Погорілко, П. Рабінович, Ю. Римаренко, В. Селіванов, О. Скакун, О. Скрипнюк, В. Тацій, Ю. Тодика, В. Федоренко, О. Фрицький, В. Шаповал, Ю. Шемшученко та інші). У поле наукового пошуку вчених-юристів потрапляли нормативно-правові гарантії діяльності різних суб'єктів конституційно-правових відносин: народних депутатів України (Н. Григоруk, А. Кожевніков, Ю. Коломієць, О. Радченко та інші), Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (О. Марцеляк та інші), Президента України (О. Ярмиш та інші), місцевого самоврядування (Г. Абасов, О. Батанов, П. Біленчук, О. Бориславська, В. Кравченко, О. Кутафін, В. Погорілко, О. Фрицький, І. Щебетун та інші), депутатів місцевих рад (О. Чернецька та інші) тощо. Однак, на жаль, лише в деяких працях приділялась увага проблематиці, пов'язаній із нормативно-правовими гарантіями діяльності суддів (В. Єгорова, О. Намясенко, В. Федоренко та інші).
С. 91.	С. 54.
У конституційно-правовій доктрині відсутнє загальновизнане поняття нормативно-правових гарантій діяльності суддів та уніфіковані засади класифікації таких гарантій. Наведене вище зумовлює мету статті – крізь призму узагальненого аналізу наукової юридичної літератури запропонувати загальну концепцію нормативно-правових гарантій діяльності суддів в Україні та авторський варіант дефініції «нормативно-правові гарантії діяльності суддів». Гарантії, які забезпечують конституційно-правовий статус суддів і організаційно-правовий механізм їх діяльності, впливають із відповідних норм Конституції України і Закону України «Про судоустрій і статус суддів». Гарантування суддівської діяльності необхідно сприймати як обов'язок держави в особі органів державної влади, посадових осіб не тільки не перешкоджати законній діяльності, а й правовими, економічними та іншими засобами захищати сферу діяльності суддів. Конституція України містить ряд положень, які в загальній формі закріплюють правові, політичні, економічні, соціальні та інші гарантії діяльності суддів. Зокрема ст. 126 закріплює, що незалежність і недоторканність суддів гарантуються Конституцією і законами України. Вплив на суддів у будь-який спосіб забороняється. Як справедливо зазначається в спеціальній юридичній літературі, для того щоб суддя міг неупереджено вирішувати справи, він повинен мати відповідні гарантії своєї діяльності¹.	Постановка завдання. У конституційно-правовій доктрині відсутнє загальновизнане поняття нормативно-правових гарантій діяльності суддів та уніфіковані засади класифікації таких гарантій. Наведене вище зумовлює мету статті – крізь призму узагальненого аналізу наукової юридичної літератури запропонувати авторський варіант дефініції та загальну концепцію нормативно-правових гарантій діяльності суддів в Україні. Результати дослідження. Гарантії, які забезпечують конституційно-правовий статус суддів та організаційно-правовий механізм їх діяльності, постають із відповідних норм Конституції України й Закону України «Про судоустрій і статус суддів». Гарантування суддівської діяльності необхідно сприймати як обов'язок держави в особі органів державної влади, посадових осіб не лише не перешкоджати законній діяльності, а й правовими, економічними та іншими засобами захищати сферу діяльності суддів. Конституція України містить ряд положень, які в загальній формі закріплюють правові, політичні, економічні, соціальні та інші гарантії діяльності суддів. Зокрема, ст. 126 закріплює, що незалежність і недоторканність суддів гарантуються Конституцією й законами України. Вплив на суддів у будь-який спосіб забороняється [1]. Як справедливо відзначається в спеціальній юридичній літературі, для того щоб суддя міг неупереджено вирішувати справи, він повинен мати відповідні гарантії своєї діяльності [2, с. 452; 3, с. 350].
С. 91–92.	С. 54–55.
У працях українських вчених містяться окремі положення щодо гарантій діяльності суддів, зроблено спроби їх систематизації. Зокрема, В. Л. Федоренко під гарантіями діяльності суддів розуміє систему загальних і спеціально-правових способів та засобів забезпечення здійснення суддею вста-	У працях українських учених містяться окремі міркування щодо гарантій діяльності суддів, зроблено спроби їх систематизації. Зокрема, В. Федоренко під гарантіями діяльності суддів розуміє систему загальних і спеціально-правових способів та засобів забезпечення здійснення суддею встанов-

новлених Конституцією й законами України завдань, функцій і повноважень². В. С. Єгорова під гарантіями діяльності суддів судів загальної юрисдикції розглядає сукупність об'єктивних та суб'єктивних чинників, спрямованих на практичну реалізацію їх прав та обов'язків, на усунення можливих перешкод їх неналежного здійснення³. Однак проблема гарантій діяльності суддів потребує ґрунтовного системного вивчення, оскільки від них залежить ефективність здійснення суддями своїх функцій та повноважень і функціонування судової влади в цілому. Перш ніж перейти до безпосереднього аналізу нормативно-правових гарантій діяльності суддів, вважаємо за доцільне провести певну аналогію між ними та гарантіями прав і свобод людини та громадянина.	лених Конституцією й законами України завдань, функцій і повноважень [4, с. 501]. В. Єгорова під гарантіями діяльності суддів судів загальної юрисдикції розглядає сукупність об'єктивних і суб'єктивних чинників, спрямованих на практичну реалізацію їх прав та обов'язків, на усунення можливих перешкод їх неналежного здійснення [5, с. 12]. Однак проблема гарантій діяльності суддів потребує ґрунтовного системного вивчення, оскільки від них залежить ефективність здійснення суддями своїх функцій і повноважень та функціонування судової влади в цілому. Перш ніж перейти до безпосереднього аналізу нормативно-правових гарантій діяльності суддів, вважаємо за доцільне провести певну аналогію між ними та гарантіями прав і свобод людини та громадянина.
С. 92.	С. 55.
Безумовно, права і свободи людини та громадянина, а також їх гарантії були, є і залишатимуться пріоритетним напрямом наукових досліджень, адже недаремно ч. 2 ст. 3 Конституції України проголошує, що права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави, а утвердження прав і свобод людини є головним обов'язком держави. Однак варто визнати й те, що громадяни України можуть перебувати у різних спеціальних правових статусах (виборці, народні депутати, державні службовці, судді тощо). При цьому вони виконують конкретні функції держави, здійснюючи свою діяльність через виконання відповідних повноважень (реалізацію прав та виконання обов'язків), чітко передбачених чинним законодавством України. Тому гарантії прав і свобод людини та громадянина є загальною категорією щодо гарантій діяльності суддів і в даному контексті можуть розглядатись як взаємопов'язані поняття. У спеціальній юридичній літературі гарантії прав і свобод людини та громадянина за сферою дії поділяють на міжнародно-правові (планетарні) гарантії, гарантії в рамках регіональних міжнародних співтовариств та внутрішньодержавні гарантії⁴. Останні в свою чергу прийнято поділяти на загальносоціальні (економічні, соціальні, політичні, ідеологічні (духовні) гарантії та спеціальні юридичні⁵. Спеціальні юридичні гарантії в конституційному праві більшість вчених-конституціоналістів поділяють на нормативно-правові і організаційно-правові⁶. Вважаємо вищенаведену класифікацію гарантій прав і свобод людини та громадянина абсолютно прийнятною для класифікації гарантій діяльності суддів в Україні, оскільки діяльність суддів по суті є їх активністю, сукупністю дій, спрямованих на реалізацію своїх повноважень, прав та обов'язків.	Безумовно, права й свободи людини та громадянина, а також їх гарантії були, є й залишатимуться пріоритетним напрямком наукових досліджень, адже недаремно ч. 2 ст. 3 Конституції України проголошує, що права й свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави, а утвердження прав і свобод людини є головним обов'язком держави. Однак варто визнати й те, що громадяни України можуть перебувати в різних спеціальних правових статусах (виборці, народні депутати, державні службовці, судді тощо). Перебуваючи в таких правових статусах, вони виконують конкретні функції держави, здійснюючи свою діяльність через виконання відповідних повноважень (реалізацію прав та виконання обов'язків), чітко передбачених чинним законодавством України. Тому гарантії прав і свобод людини та громадянина є загальною категорією щодо гарантій діяльності суддів і в цьому контексті можуть розглядатись як взаємопов'язані поняття. У спеціальній юридичній літературі гарантії прав і свобод людини та громадянина за сферою дії поділяють на міжнародно-правові (планетарні) гарантії, гарантії в межах регіональних міжнародних співтовариств та внутрішньодержавні гарантії [6, с. 139]. Останні у свою чергу прийнято поділяти на загальносоціальні (економічні, соціальні, політичні, ідеологічні (духовні) та спеціальні юридичні гарантії [7, с. 73–74]. Спеціальні юридичні гарантії в конституційному праві більшість учених-конституціоналістів поділяють на нормативно-правові й організаційно-правові [4, с. 274]. Вважаємо вищенаведену класифікацію гарантій прав і свобод людини та громадянина абсолютно прийнятною для класифікації гарантій діяльності суддів в Україні, оскільки діяльність суддів (наділених статусом людини і громадянина) по суті є їх активністю, сукупністю дій, спрямованих на реалізацію своїх повноважень, прав та обов'язків.
С. 92.	С. 55.
У енциклопедичній юридичній літературі зазначається, що пріоритетним видом юридичних гарантій прав і свобод людини та громадянина є нормативно-правові гарантії, які становлять систему норм щодо реалізації прав людини і громадянина: норми-принципи, юридична відповідальність, юридичні обов'язки, процесуальні норми⁷. Зокрема, В. Л. Федоренко нормативно-правові гарантії основних прав і свобод людини і громадянина представляє системою норм конституційного права, що встановлюють та закріплюють основні	В енциклопедичній юридичній літературі зазначається, що пріоритетним видом юридичних гарантій прав і свобод людини та громадянина є нормативно-правові гарантії, які становлять систему норм щодо реалізації прав людини і громадянина: норми-принципи, юридична відповідальність, юридичні обов'язки, процесуальні норми [8, с. 554]. Зокрема, В. Федоренко нормативно-правові гарантії основних прав і свобод людини й громадянина представляє системою норм конституційного права, що встановлюють і закріплюють основні

права і свободи, визначають принципи й шляхи їх реалізації. Нормативні гарантії знаходять своє об'єктивне відображення в системі чинного законодавства України у сфері прав і свобод людини і громадянина, а саме – в Конституції України, законах України та підзаконних нормативно-правових актах⁸. На думку О. В. Совгирі та Н. Г. Шукліної, нормативно-правові гарантії конституційних прав та свобод людини і громадянина – це сукупність правових норм, за допомогою яких забезпечуються реалізація прав і свобод особистості, порядок їх охорони та захисту⁹. Т. М. Заворотченко уточнює, що нормативно-правові гарантії як об'єктивне право включають матеріальні норми-принципи, обов'язки держави, органів державної влади, місцевого самоврядування та їх посадових осіб, юридичну відповідальність і процесуальні норми¹⁰, передбачені Конституцією держави, законами, підзаконними актами і міжнародно-правовими договорами.	права й свободи, визначають принципи та шляхи їх реалізації. Нормативні гарантії знаходять своє об'єктивне відображення в системі чинного законодавства України у сфері прав і свобод людини та громадянина, зокрема, в Конституції України, законах України та підзаконних нормативно-правових актах [4, с. 274]. На думку О. Совгирі та Н. Шукліної, нормативно-правові гарантії конституційних прав і свобод людини та громадянина – це сукупність правових норм, за допомогою яких забезпечуються реалізація прав і свобод особистості, порядок їх охорони й захисту [9, с. 183]. Т. Заворотченко уточнює, що нормативно-правові гарантії як об'єктивне право включають матеріальні норми-принципи, обов'язки держави, органів державної влади, місцевого самоврядування та їх посадових осіб, юридичну відповідальність і процесуальні норми [10, с. 110–116], передбачені Конституцією держави, законами, підзаконними актами й міжнародно-правовими договорами.
С. 92.	С. 55–56.
Узагальнюючи вищенаведені підходи до розуміння нормативно-правових гарантій прав і свобод людини та громадянина, вважаємо за можливе визначити нормативно-правові гарантії діяльності суддів як сукупність взаємопов'язаних норм права, які утворюють єдину правову базу для ефективної реалізації функцій та повноважень, тобто цілісний правовий механізм діяльності (реалізації прав і виконання обов'язків) суддів. Нормативно-правові гарантії діяльності суддів за ієрархією та сферою дії можна класифікувати на загально-правові (конституційно-правові) та інституційні (галузеві). До загально-правових (конституційно-правових) гарантій діяльності суддів варто віднести: норми-принципи, обов'язки, юридичну відповідальність та процесуальні гарантії. Першочерговим видом загально-правових (конституційно-правових) гарантій діяльності суддів є норми-принципи, зокрема ті, які забезпечують права суддів (ст.ст. 21, 22, 57–64 Конституції) насамперед щодо невідчужуваності, непорушності, невичерпності, рівності, необмежуваності конституційних прав суддів, принципу неприпустимості зворотної дії закону або нормативно-правового акта в часі, крім випадків, коли вони пом'якшують або скасовують відповідальність особи тощо¹¹.	Узагальнюючи вищенаведені підходи до розуміння нормативно-правових гарантій прав і свобод людини та громадянина, вважаємо за можливе визначити нормативно-правові гарантії діяльності суддів як сукупність взаємопов'язаних норм і принципів права, які утворюють єдину правову базу для ефективної реалізації функцій і повноважень, тобто цілісний правовий механізм діяльності (реалізації прав та виконання обов'язків) суддів. Нормативно-правові гарантії діяльності суддів за ієрархією та сферою дії можна класифікувати на загальноправові (конституційно-правові) та інституційні (галузеві). До загальноправових (конституційно-правових) гарантій діяльності суддів варто віднести норми-принципи, обов'язки, юридичну відповідальність та процесуальні гарантії. Першочерговим видом загальноправових (конституційно-правових) гарантій діяльності суддів є норми-принципи, зокрема ті, які забезпечують права суддів (ст. ст. 21, 22, 57–64 Конституції України), насамперед щодо невідчужуваності, непорушності, невичерпності, рівності, необмежуваності конституційних прав суддів, принципу неприпустимості зворотної дії закону або нормативно-правового акта в часі, крім випадків, коли вони пом'якшують або скасовують відповідальність особи, тощо [8, с. 554].
С. 92.	С. 56.
У теорії права нормами-принципами визнаються найбільш загальні і стабільні імперативні вимоги, закріплені в праві, які є концентрованим виразом найважливіших сутнісних рис та цінностей, що притаманні цій системі права, і визначають її характер та напрямки подальшого розвитку. Нормами-засадами визнаються норми, що закріплюють загальні засади, на яких ґрунтуються політична і правова системи¹². Подібним є розуміння норм-засад і норм-принципів у інших авторів. Відповідно, норми-засади – це правові приписи, які закріплюють засади конституційного порядку держави, основи соціально-економічного, політичного та державного життя, взаємовідносини держави і особи, форми власності тощо, а норми-принципи – це правові приписи, які виражають і закріплюють принципи права¹³. Тож у національному законодавстві допускається ототожнення та взаємозаміна таких термінів, як «принцип» та «засада»¹⁴. Для ілюстрування норм-принципів у контексті	У теорії права нормами-принципами визнаються найбільш загальні та стабільні імперативні вимоги, закріплені в праві, які є концентрованим вираженням найважливіших сутнісних рис і цінностей, притаманних цій системі права, і визначають її характер та напрямки подальшого розвитку. Нормами-засадами визнаються норми, що закріплюють загальні засади, на яких ґрунтуються політична й правова системи [11, с. 240]. Подібним є розуміння норм-засад і норм-принципів в інших авторів. Відповідно, норми-засади - це правові приписи, які закріплюють засади конституційного порядку держави, основи соціально-економічного, політичного й державного життя, взаємовідносини держави й особи, форми власності тощо, а норми-принципи – це правові приписи, які виражають і закріплюють принципи права [6, с. 207]. Тому в національному законодавстві допускається ототожнення та взаємозаміна таких термінів, як «принцип» і «засада» [12, с. 14].

досліджуваної проблеми варто навести норми Конституції України (наприклад, згадувана ст. 126 про те, що незалежність і недоторканність суддів гарантуються Конституцією і законами України). Водночас ст. 125 Конституції України, яка зазначає, що система судів загальної юрисдикції в Україні будується за принципами територіальності і спеціалізації, може розглядатись одночасно і як норма-засада, і як норма-принцип.	Для ілюстрування норм-принципів у контексті досліджуваної проблеми варто навести норми Конституції України (наприклад, згадувана ст. 126 про те, що незалежність і недоторканність суддів гарантуються Конституцією й законами України). Водночас ст. 125 Конституції України, яка визначає, що система судів загальної юрисдикції в Україні будується за принципами територіальності й спеціалізації, може розглядатись одночасно і як норма-засада, і як норма-принцип.
С. 93.	С. 56.
Юридичні обов'язки, поряд з нормами-принципами, виступають необхідним компонентом загально-правових (конституційно-правових) гарантій діяльності суддів, без яких неможливі збалансована судова система, ефективне здійснення правосуддя та процесуальна діяльність суддів. Взаємозв'язок прав і обов'язків утворює урівноважений суспільний стан, режим найбільшого сприяння для повсякденної життєдіяльності суддів. Обов'язки суддів визначені ч. 4 ст. 54 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», а саме: 1) своєчасно, справедливо та безсторонньо розглядати і вирішувати судові справи відповідно до закону з дотриманням засад і правил судочинства; 2) дотримуватися правил суддівської етики; 3) виявляти повагу до учасників процесу; 4) додержуватися присяги судді; 5) не розголошувати відомості, які становлять таємницю, що охороняється законом, в тому числі й таємницю нарадчої кімнати і закритого судового засідання; 6) дотримуватися вимог щодо несумісності; 7) подавати щорічно не пізніше 1 травня до Державної судової адміністрації України для оприлюднення на офіційному веб-сайті судової влади, ведення якого забезпечує Державна судова адміністрація України, копію декларації про майновий стан і доходи (податкової декларації), поданої до органу державної податкової служби за своєю податковою адресою¹⁵.	Юридичні обов'язки поряд із нормами-принципами виступають необхідним компонентом загально-правових (конституційно-правових) гарантій діяльності суддів, без яких неможливі збалансована судова система, ефективне здійснення правосуддя та процесуальна діяльність суддів. Взаємозв'язок прав та обов'язків утворює урівноважений суспільний стан, режим найбільшого сприяння повсякденній життєдіяльності суддів. Обов'язки суддів визначені ч. 4 ст. 54 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», а саме: 1) своєчасно, справедливо та безсторонньо розглядати й вирішувати судові справи відповідно до закону з дотриманням засад і правил судочинства; 2) дотримуватися правил суддівської етики; 3) виявляти повагу до учасників процесу; 4) додержуватися присяги судді; 5) не розголошувати відомості, які становлять таємницю, що охороняється законом, у тому числі й таємницю нарадчої кімнати та закритого судового засідання; 6) дотримуватися вимог щодо несумісності; 7) подавати щорічно не пізніше 1 травня до Державної судової адміністрації України для оприлюднення на офіційному веб-сайті судової влади, ведення якого забезпечує Державна судова адміністрація України, копію декларації про майновий стан і доходи (податкової декларації), поданої до органу державної податкової служби за своєю податковою адресою [13].
С. 93.	С. 56–57.
До загальноправових (конституційно-правових) гарантій діяльності суддів належить також юридична відповідальність. Конституційно-правова відповідальність передбачає настання несприятливих наслідків для суб'єктів конституційно-правових відносин (у тому числі й суддів) у випадках порушення ними вимог, які містяться в нормах Конституції України та інших джерелах конституційного права. Відповідно до ч. 2 ст. 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією України. Згідно зі ст. 68 Основного Закону кожен зобов'язаний неухильно додержуватися Конституції України та законів України, не посягати на права і свободи, честь і гідність інших людей. З наведених конституційних положень, що встановлюють обов'язок держави, органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб додержуватися Конституції та Законів України впливає висновок про наявність відповідної конституційно-правової відповідальності суддів.	До загальноправових (конституційно-правових) гарантій діяльності суддів належить також юридична відповідальність. Конституційно-правова відповідальність передбачає настання несприятливих наслідків для суб'єктів конституційно-правових відносин (у тому числі й суддів) у випадках порушення ними вимог, які містяться в нормах Конституції України та інших джерелах конституційного права. Відповідно до ч. 2 ст. 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, у межах повноважень та в спосіб, що передбачені Конституцією України. Згідно зі ст. 68 Основного Закону України кожен зобов'язаний неухильно дотримуватися Конституції України та законів України, не посягати на права й свободи, честь і гідність інших людей [1]. З наведених конституційних положень, що встановлюють обов'язок держави, органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб дотримуватися Конституції та законів України, постає висновок про наявність відповідної конституційно-правової відповідальності суддів.
С. 93.	С. 57.
Зважаючи на таку властивість статусу судді, як недоторканність, що передбачена ст. 48 Закону	Зважаючи на таку властивість статусу судді, як недоторканність, що передбачена ст. 48 Закону

України «Про судоустрій і статус суддів», суддя не може бути без згоди Верховної Ради України затриманий чи заарештований до винесення судом обвинувального вироку. Суддя, затриманий за підозрою у вчиненні діяння, за яке встановлена кримінальна чи адміністративна відповідальність, повинен бути негайно звільнений після з'ясування його особи. Як бачимо, суддя може бути притягнутий до кримінальної та адміністративної відповідальності лише за чітко визначених законодавством умов. Крім того, суддя може бути притягнутий до дисциплінарної відповідальності, що досить детально урегульовано шостим розділом Закону України «Про судоустрій і статус суддів», ст. 83 якого встановлено, що суддю може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності у порядку дисциплінарного провадження з таких підстав:	України «Про судоустрій і статус суддів», суддя не може бути без згоди Верховної Ради України затриманий чи заарештований до винесення судом обвинувального вироку. Суддя, затриманий за підозрою у вчиненні діяння, за яке встановлено кримінальну чи адміністративну відповідальність, повинен бути негайно звільнений після з'ясування його особи [13]. Як бачимо, суддя може бути притягнутий до кримінальної та адміністративної відповідальності лише за чітко визначених законодавством умов і процедури, що сама по собі є гарантією. Крім того, суддю може бути притягнуто й до дисциплінарної відповідальності, що досить детально врегульовано розділом 6 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», ст. 83 якого встановлює, що суддю може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності в порядку дисциплінарного провадження з таких підстав:
С. 93.	С. 57.
1) істотні порушення норм процесуального права при здійсненні правосуддя, пов'язані, зокрема, з відмовою у доступі особи до правосуддя з підстав, не передбачених законом, порушення вимог щодо розподілу та реєстрації справ у суді, правил підсудності чи підвідомчості, необґрунтоване вжиття заходів забезпечення позову; 2) невжиття суддею заходів щодо розгляду заяви, скарги чи справи протягом строку, встановленого законом; 3) порушення вимог щодо неупередженого розгляду справи, зокрема порушення правил щодо відводу (самовідводу); 4) систематичне або грубе одноразове порушення правил суддівської етики, що підриває авторитет правосуддя; 5) розголошення таємниці, що охороняється законом, в тому числі таємниці нарадчої кімнати або таємниці, яка стала відомою судді під час розгляду справи у закритому судовому засіданні; 6) неподання або несвоєчасне подання для оприлюднення декларації про майновий стан і доходи (податкової декларації), зазначення в ній завідомих неправдивих відомостей¹⁶.	1) істотні порушення норм процесуального права під час здійснення правосуддя, пов'язані, зокрема, з відмовою в доступі особи до правосуддя з підстав, не передбачених законом, порушення вимог щодо розподілу та реєстрації справ у суді, правил підсудності чи підвідомчості, необґрунтоване вжиття заходів забезпечення позову; 2) невжиття суддею заходів щодо розгляду заяви, скарги чи справи протягом строку, встановленого законом; 3) порушення вимог щодо неупередженого розгляду справи, зокрема, порушення правил щодо відводу (самовідводу); 4) систематичне або грубе одноразове порушення правил суддівської етики, що підриває авторитет правосуддя; 5) розголошення таємниці, яка охороняється законом, у тому числі таємниці нарадчої кімнати або таємниці, яка стала відомою судді під час розгляду справи в закритому судовому засіданні; 6) неподання або несвоєчасне подання для оприлюднення декларації про майновий стан і доходи (податкової декларації), зазначення в ній завідомих неправдивих відомостей [13].
С. 93.	С. 57.
Загальноправовими (конституційно-правовими) гарантіями діяльності суддів виступають також процесуальні гарантії, що у спеціальній юридичній літературі визначаються як встановлені законом правові засоби забезпечення належної реалізації матеріальних норм, досягнення цілей та завдань процесуальної діяльності¹⁷. Процесуальні гарантії діяльності суддів – це передбачена Конституцією та конституційним законодавством система умов і засобів організаційно-процедурного характеру, які регламентують порядок, форми й методи реалізації суддівських повноважень.	Загальноправовими (конституційно-правовими) гарантіями діяльності суддів виступають також процесуальні гарантії, які в спеціальній юридичній літературі визначаються як установлені законом правові засоби забезпечення належної реалізації матеріальних норм, досягнення цілей і завдань процесуальної діяльності [14, с. 188]. Процесуальні гарантії діяльності суддів – це передбачена Конституцією держави та конституційним законодавством система умов і засобів організаційно-процедурного характеру, які регламентують порядок, форми й методи реалізації суддівських повноважень.
С. 94.	С. 60.
Таким чином, Конституція України, визнавши та гарантувавши принцип поділу державної влади на законодавчу, виконавчу й судову, закріпила відповідні нормативно-правові гарантії різних рівнів для повноцінного функціонування судової влади в цілому та суддів як виключних суб'єктів здійснення правосуддя зокрема. Отже, на підставі вищевикладеного можна зробити висновок, що нормативно-правові гарантії	Висновки. Таким чином, Конституція України, визнаючи й гарантуючи принцип поділу державної влади на законодавчу, виконавчу та судову, закріпила відповідні нормативно-правові гарантії різних рівнів для повноцінного функціонування судової влади в цілому та суддів як виключних суб'єктів здійснення правосуддя зокрема. Отже, нормативно-правові гарантії діяльності суддів – це сукупність взаємопов'язаних норм і

	діяльності суддів – це сукупність взаємопов'язаних норм права, які утворюють єдину правову базу для ефективної реалізації функцій і повноважень, тобто цілісний правовий механізм, який забезпечує реалізацію прав та обов'язків суддів. За своєю правовою природою нормативно-правові гарантії поділяються на дві групи: 1) загальні (конституційно-правові) – закріплені в нормах-принципах, нормах права, які встановлюють юридичні права та обов'язки суддів, в процесуальних нормах, а також нормах, які передбачають юридичну відповідальність); 2) інституційні, що виступають сукупністю взаємопов'язаних норм різних галузей та інститутів права, які утворюють єдину правову базу для ефективної реалізації функцій та повноважень, тобто цілісний правовий механізм діяльності (реалізації прав та виконання обов'язків) суддів. Таким чином, сенс і призначення нормативно-правових гарантій діяльності суддів полягає у створенні та забезпеченні суддям необхідних умов здійснення ними правосуддя.	принципів права, які утворюють єдину правову базу для ефективної реалізації функцій і повноважень, тобто цілісний правовий механізм, який забезпечує реалізацію прав та обов'язків суддів. За своєю правовою природою нормативно-правові гарантії поділяються на загальні (конституційно-правові), які закріплені в нормах-принципах, нормах права, що встановлюють юридичні права й обов'язки суддів, у процесуальних нормах, а також нормах, які передбачають юридичну відповідальність, та інституційні (імперативні й диспозитивні; загальні, спеціальні та виключні; постійні, тимчасові та надзвичайні; загальнодержавні та місцеві; матеріальні та процесуальні; гарантії реалізації, гарантії охорони та гарантії захисту; гарантії, встановлені Верховною Радою України, гарантії, встановлені Президентом України, та гарантії, встановлені органами судової влади). Таким чином, сенс і призначення нормативно-правових гарантій діяльності суддів полягає в тому, щоб створити для суддів необхідні умови для здійснення ними своїх повноважень. Виходячи саме з подібних міркувань, слід формувати систему таких гарантій.
4	Кравчук В. М. Нормативно-правові гарантії діяльності суддів в Україні: поняття та види // Право і суспільство, 2014, № 6-1, с. 53–61. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pis_2014_6 (Стаття № 13)	Кравчук В. М. Інституційні (галузеві) нормативно-правові гарантії діяльності суддів в Україні // Науковий вісник Ужгородського національного університету: Серія Право, 2014, вип. 28, т. 1, с. 88–91. http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2014_28(1)_24 (Стаття № 15)
	С. 53.	С. 92.
	У статті визначаються загальні положення нормативно-правових гарантій діяльності суддів та їх сутнісні характеристики. Автором сформульовано дефініцію «нормативно-правові гарантії діяльності суддів», її зміст і класифікацію. Нормативно-правові гарантії діяльності суддів є одним з основних елементів конституційно-правового статусу судді.	У статті визначаються загальні положення інституційних (галузевих) нормативно-правових гарантій діяльності суддів та їх сутнісні характеристики. Автором сформульовано дефініцію «інституційні (галузеві) нормативно-правові гарантії діяльності суддів». Інституційні (галузеві) нормативно-правові гарантії діяльності суддів є одним з елементів конституційно-правового статусу судді.
	С. 53.	С. 92.
	В статье определяются общие положения нормативно-правовых гарантий деятельности судей и их существенные характеристики. Автором сформулировано дефиницию «нормативно-правовые гарантии деятельности судей», ее содержание и классификацию. Нормативно-правовые гарантии деятельности судей являются одним из основных элементов конституционно-правового статуса судьи.	В статье определяются общие положения институциональных (отраслевых) нормативно-правовых гарантий деятельности судей и их существенные характеристики. Автором сформулирована дефиниция «институциональные (отраслевые) нормативно-правовые гарантии деятельности судей». Институциональные (отраслевые) нормативно-правовые гарантии деятельности судей являются одним из элементов конституционно-правового статуса судьи.
	С. 53–54.	С. 92.
	Слід зазначити, що в юридичній літературі вже розглядалося питання визначення гарантій незалежності суддів, проте воно й надалі є досить дискусійним. Зокрема, відповідно до узагальненої класифікації на основі критерію територіальної спрямованості гарантії діяльності суддів поділяються на міжнародно-правові та внутрішньодержавні, які у свою чергу поділяються на загальносоціальні та спеціально-юридичні (нормативно-правові й організаційно-правові). Із цієї позиції малодослідженим залишаються саме нормативно-правові гарантії діяльності суддів. Вони виступають важливою умовою реалізації суддями своїх функцій і повноважень.	Проблема гарантій діяльності суддів в юридичній літературі вже неодноразово розглядалася, але вона і надалі лишається досить дискусійною. Відповідно до узагальненої класифікації на основі критерію територіальної спрямованості гарантії діяльності суддів поділяються на міжнародно-правові та внутрішньодержавні, які, у свою чергу, поділяються на загально-соціальні та спеціальні юридичні (нормативно-правові та організаційно-правові). З цієї позиції малодослідженими залишаються саме інституційні (галузеві) нормативно-правові гарантії діяльності суддів, що виступають важливою умовою реалізації суддями своїх функцій та повноважень у межах окремих інститутів та галузей права.

С. 54. У цьому блоці наукових питань особлива увага приділяється нормативно-правовим гарантіям прав і свобод людини та громадянина (В. Андрейцев, М. Баймуратов, Т. Заворотченко, В. Кампо, В. Копейчиков, О. Костюченко, В. Котюк, В. Кравченко, М. Малишко, П. Мартиненко, М. Орзіх, А. Олійник, В. Погорілко, П. Рабінович, Ю. Римаренко, В. Селіванов, О. Скакун, О. Скрипнюк, В. Тацій, Ю. Тодика, В. Федоренко, О. Фрицький, В. Шаповал, Ю. Шемшученко та інші). У поле наукового пошуку вчених-юристів потрапляли нормативно-правові гарантії діяльності різних суб'єктів конституційно-правових відносин: народних депутатів України (Н. Григорук, А. Кожевников, Ю. Коломієць, О. Радченко та інші), Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (О. Марцеляк та інші), Президента України (О. Ярмиш та інші), місцевого самоврядування (Г. Абасов, О. Батанов, П. Біленчук, О. Бориславська, В. Кравченко, О. Кутафін, В. Погорілко, О. Фрицький, І. Щебетун та інші), депутатів місцевих рад (О. Чернецька та інші) тощо. Однак, на жаль, лише в деяких працях приділялась увага проблематиці, пов'язаній із нормативно-правовими гарантіями діяльності суддів (В. Єгорова, О. Намясенко, В. Федоренко та інші).	С. 92. Аналіз досліджень і публікацій. При вивченні вказаної проблеми особлива увага приділяється інституційним (галузевим) нормативно-правовим гарантіям прав і свобод людини та громадянина як суб'єктів конституційно-правових відносин (Т. Заворотченко, В. Копейчиков, О. Костюченко, В. Кравченко, А. Олійник, В. Погорілко, П. Рабінович, В. Селіванов, О. Скрипнюк, В. Тацій, Ю. Тодика, В. Федоренко, Ю. Шемшученко та інші). Окремо вивчалися інституційні (галузеві) нормативно-правові гарантії діяльності і деяких суб'єктів конституційно-правових відносин: народних депутатів України (Н. Григорук, А. Кожевников, О. Радченко та інші), Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (О. Марцеляк та інші), Президента України (О. Ярмиш та інші), місцевого самоврядування (О. Батанов, О. Бориславська, В. Погорілко, О. Фрицький, І. Щебетун та інші), депутатів місцевих рад (О. Чернецька та інші) тощо. Лише в деяких працях приділялась увага проблематиці, пов'язаній з інституційними (галузевими) нормативно-правовими гарантіями діяльності суддів (В. Єгорова, О. Намясенко, В. Федоренко).
С. 55. Безумовно, права й свободи людини та громадянина, а також їх гарантії були, є й залишатимуться пріоритетним напрямком наукових досліджень, адже не даремно ч. 2 ст. 3 Конституції України проголошує, що права й свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави, а утвердження прав і свобод людини є головним обов'язком держави. Однак варто визнати й те, що громадяни України можуть перебувати в різних спеціальних правових статусах (виборці, народні депутати, державні службовці, судді тощо). Перебуваючи в таких правових статусах, вони виконують конкретні функції держави, здійснюючи свою діяльність через виконання відповідних повноважень (реалізацію прав та виконання обов'язків), чітко передбачених чинним законодавством України. Тому гарантії прав і свобод людини та громадянина є загальною категорією щодо гарантії діяльності суддів і в цьому контексті можуть розглядатися як взаємопов'язані поняття. У спеціальній юридичній літературі гарантії прав і свобод людини та громадянина за сферою дії поділяють на міжнародно-правові (планетарні) гарантії, гарантії в межах регіональних міжнародних співтовариств та внутрішньодержавні гарантії [6, с. 139]. Останні у свою чергу прийнято поділяти на загальносоціальні (економічні, соціальні, політичні, ідеологічні (духовні)) та спеціальні юридичні гарантії [7, с. 73–74]. Спеціальні юридичні гарантії в конституційному праві більшість учених-конституціоналістів поділяють на нормативно-правові й організаційно-правові [4, с. 274]. Вважаємо вищевказану класифікацію гарантії прав і свобод людини та громадянина абсолютно прийнятною для класифікації гарантії діяльності суддів в Україні, оскільки діяльність суддів (наділених статусом людини і громадянина) по суті є їх активністю, сукупністю дій, спрямованих на реалізацію своїх повноважень, прав та обов'язків. В енциклопедичній юридичній літературі зазначається, що пріоритетним видом юридичних гарантій прав і свобод людини та громадянина є норма-	С. 92–93. Виклад основного матеріалу. Безумовно, права і свободи людини та громадянина, а також їх гарантії були, залишаються і продовжуватимуть залишатися пріоритетним напрямком наукових досліджень. Однак громадяни України можуть перебувати в різних правових статусах (виборці, народні депутати, державні службовці, судді тощо). Тому гарантії прав і свобод людини та громадянина є загальною категорією щодо гарантії діяльності суддів і в такому контексті можуть розглядатися як суміжні поняття. Вважаємо існуючу в літературі класифікацію гарантії прав і свобод людини та громадянина абсолютно суддів в Україні. У енциклопедичній юридичній літературі зазначається, що пріоритетним видом юридичних гарантій є нормативно-правові гарантії, які становлять систему норм щодо реалізації прав людини і громадянина: норми-принципи, юридична відповідальність, юридичні обов'язки, процесуальні норми [1, с. 554].

	тивно-правові гарантії, які становлять систему норм щодо реалізації прав людини і громадянина: норми-принципи, юридична відповідальність, юридичні обов'язки, процесуальні норми [8, с. 554].	
	С. 55.	С. 93.
	Узагальнюючи вищенаведені підходи до розуміння нормативно-правових гарантій прав і свобод людини та громадянина, вважаємо за можливе визначити нормативно-правові гарантії діяльності суддів як сукупність взаємопов'язаних норм і принципів права, які утворюють єдину правову базу для ефективного реалізації функцій і повноважень, тобто цілісний правовий механізм діяльності (реалізації) прав та виконання обов'язків) суддів. Нормативно-правові гарантії діяльності суддів за ієрархією та сферою дії можна класифікувати на загальноправові (конституційно-правові) та інституційні (галузеві).	На основі існуючих підходів до розуміння нормативно-правових гарантій прав і свобод людини та громадянина, вважаємо, що нормативно-правові гарантії діяльності суддів - це сукупність взаємопов'язаних норм та принципів права, які утворюють єдину правову базу для ефективного реалізації функцій та повноважень, тобто цілісний правовий механізм, який забезпечує реалізацію прав та обов'язків суддів. Нормативно-правові гарантії діяльності суддів за ієрархією та сферою дії можна класифікувати на загальноправові (конституційно-правові) та інституційні (галузеві) гарантії.
	С. 57.	С. 93.
	Другу групу нормативно-правових гарантій діяльності суддів – інституційні (галузеві) – пропонуємо класифікувати за такими критеріями: 1) за методом правового регулювання (імперативні та диспозитивні); 2) за колом суб'єктів (загальні, спеціальні та виключні); 3) залежно від часу дії (постійні, тимчасові та надзвичайні); 4) за територією дії (загальнодержавні та місцеві); 5) залежно від характеру правових норм (матеріальні та процесуальні); 6) залежно від функціональної спрямованості (гарантії реалізації, гарантії охорони та гарантії захисту); 7) за суб'єктами нормотворчості (гарантії, встановлені Верховною Радою України, гарантії, встановлені Президентом України, та гарантії, встановлені органами судової влади).	Інституційні (галузеві) нормативно-правові гарантії діяльності суддів можна класифікувати за наступними критеріями: 1) за методом правового регулювання: імперативні та диспозитивні; 2) за колом суб'єктів: загальні, спеціальні та виключні; 3) залежно від часу дії: постійні, тимчасові та надзвичайні; 4) за територією дії: загальнодержавні та місцеві; 5) залежно від характеру правових норм: матеріальні та процесуальні; 6) залежно від функціональної спрямованості: гарантії реалізації, гарантії охорони та гарантії захисту; 7) за суб'єктами нормотворчості: гарантії, встановлені Верховною Радою України; гарантії, встановлені Президентом України; гарантії, встановлені органами судової влади.
	С. 57–58.	С. 93.
	За методом правового регулювання інституційні (галузеві) нормативно-правові гарантії діяльності суддів поділяються на імперативні та диспозитивні. Імперативні гарантії діяльності суддів містять чітко визначені категоричні приписи. Формами вираження імперативності гарантій діяльності суддів є категоричність змісту, визначеність кількісних (строки, розміри, періодичність тощо) та якісних (перелік прав та обов'язків суддів, порядок їх виконання тощо) умов застосування й способу реалізації імперативних гарантій діяльності суддів. Диспозитивні гарантії діяльності суддів можуть варіюватися за розсудом самих суддів під час здійснення ними своїх повноважень, зокрема, під час здійснення суддівського самоврядування. Наприклад, ст. 47 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» встановлює одночасно як імперативні, так і диспозитивні гарантії діяльності суддів. Так, ч. 1 ст. 47 цього закону, яка декларує, що суддя у своїй діяльності щодо здійснення правосуддя є не залежним від будь-якого незаконного впливу, тиску або втручання, встановлює імперативну гарантію діяльності суддів. Частина 3 ст. 47, яка вказує, що суддя має право звернутися з повідомленням про загрозу його незалежності до Ради суддів України, встановлює диспозитивну гарантію діяльності суддів, даючи судді можливість обирати певний варіант поведінки.	За методом правового регулювання інституційні (галузеві) нормативно-правові гарантії діяльності суддів поділяються на імперативні та диспозитивні. Імперативні гарантії діяльності суддів містять чітко визначені категоричні приписи. Формами вираження імперативності гарантій діяльності суддів є категоричність змісту, визначеність кількісних (строки, розміри, періодичність тощо) та якісних (перелік прав та обов'язків суддів, порядок їх виконання тощо) умов застосування та способу реалізації імперативних гарантій діяльності суддів. Диспозитивні гарантії діяльності суддів можуть варіюватися за розсудом самих суддів при здійсненні ними своїх повноважень. Для прикладу, ст. 47 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» встановлює одночасно як імперативні, так і диспозитивні гарантії діяльності суддів. Так, частина перша зазначеної статті, яка декларує, що суддя у своїй діяльності щодо здійснення правосуддя є незалежним від будь-якого незаконного впливу, тиску або втручання, встановлює імперативну гарантію діяльності суддів, а частина третя цієї ж статті, яка вказує, що суддя має право звернутися з повідомленням про загрозу його незалежності до Ради суддів України встановлює диспозитивну гарантію діяльності суддів.
	С. 58.	С. 93.
	Що стосується класифікації інституційних (галу-	За колом суб'єктів інституційні (галузеві) гарантії

зевих) нормативно-правових гарантій діяльності суддів за колом суб'єктів, то загальні гарантії діяльності суддів стосуються всіх без винятку суддів, незалежно від спеціалізації, займаної посади в тому чи іншому суді, порядку обрання й призначення тощо. До них можна віднести незалежність і недоторканність суддів (ст. ст. 47, 48 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»). Спеціальні гарантії діяльності суддів стосуються лише окремих із них. Наприклад, гарантії діяльності суддів Конституційного Суду України, Верховного Суду України та Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних та кримінальних справ. Виключні гарантії діяльності суддів роблять вилучення із загальних і спеціальних гарантій (наприклад, гарантії діяльності суддів у відставці, які регламентуються розділом 10 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»).	діляться на загальні гарантії діяльності суддів, які стосуються усіх без винятку суддів незалежно від спеціалізації, займаної посади в тому чи іншому суді, порядку обрання та призначення тощо (незалежність та недоторканність суддів передбачена ст.ст. 47, 48 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»), спеціальні гарантії, що стосуються лише окремих з них (гарантії діяльності суддів Конституційного Суду України, Верховного Суду України та Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних та кримінальних справ) та виключні гарантії, що роблять вилучення із загальних та спеціальних гарантій (гарантії діяльності суддів у відставці відповідно до розділу 10 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»).
С. 58.	С. 93–94.
Інституційні (галузеві) нормативно-правові гарантії діяльності суддів можуть бути класифіковані залежно від часу дії на постійні, тимчасові та надзвичайні. Як правило, інституційні (галузеві) нормативно-правові гарантії діяльності суддів встановлюються на невизначений час, тобто є постійними. Проте в ряді випадків спеціально встановлюється їх тимчасова дія. Наприклад, гарантії діяльності суддів Конституційного Суду України встановлюються на 9 років, гарантії діяльності суддів, призначених на посаду вперше, – на 5 років, гарантії діяльності голови місцевого суду, його заступника, голови апеляційного суду, його заступників, голови вищого спеціалізованого суду, його заступників – на 1 рік. Надзвичайні гарантії діяльності суддів можуть встановлюватися в спеціальних правових режимах. Наприклад, ст. 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» передбачає, що в період воєнного стану не можуть бути припинені повноваження судів [15]. Аналогічна норма закріплена в ст. 11 Закону України «Про правовий режим надзвичайного стану», де зазначено, що в період надзвичайного стану не можуть бути, відповідно, припинені чи обмежені повноваження судів [16]. На особливу увагу заслуговує положення ст. 12 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України», де вказано, що у зв'язку з неможливістю здійснювати правосуддя судами Автономної Республіки Крим та міста Севастополя на тимчасово окупованих територіях змінити територіальну підсудність судових справ, підсудних розташованих на території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя судам [17].	Інституційні (галузеві) нормативно-правові гарантії діяльності суддів можуть бути класифіковані залежно від часу дії постійні, тимчасові та надзвичайні. Як правило, інституційні (галузеві) нормативно-правові гарантії діяльності суддів встановлюються на невизначений час, тобто є постійними. Проте, у ряді випадків спеціально встановлюється їх тимчасова дія. Наприклад гарантії діяльності суддів Конституційного Суду України встановлюються на 9 років та інші. Надзвичайні гарантії діяльності суддів можуть встановлюватися в спеціальних правових режимах. Наприклад, ст. 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» передбачає, що в період воєнного стану не можуть бути припинені повноваження Верховної Ради України, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Верховної Ради Автономної Республіки Крим, міністерств, інших центральних і місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, а також судів, органів прокуратури України, органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування [2]. На особливу увагу заслуговує положення ст. 12 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України», де вказано, що у зв'язку з неможливістю здійснювати правосуддя судами Автономної Республіки Крим та міста Севастополя на тимчасово окупованих територіях, змінити територіальну підсудність судових справ, підсудних розташованих на території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя судам [3].
С. 58.	С. 94.
Також інституційні (галузеві) нормативно-правові гарантії діяльності суддів можуть бути класифіковані за територією дії на загальнодержавні та місцеві. Так, загальнодержавні гарантії діяльності суддів поширюють свою дію на всю територію держави, а місцеві поширюються лише на окрему адміністративно-територіальну одиницю. Наприклад, ст. 16 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» передбачає, що суддям, які працювали в судах України на території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя й виявили бажання переїхати у зв'язку з її тимчасовою окупацією Російською Федерацією, гарантується	Також інституційні (галузеві) нормативно-правові гарантії діяльності суддів можуть бути класифіковані за територією дії на загальнодержавні (поширюють свою дію на всю територію держави) та місцеві (поширюються на окрему адміністративно-територіальну одиницю). Наприклад, ст. 16 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» передбачає, що суддям, які працювали в судах України на території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя і виявили бажання переїхати у зв'язку з її тимчасовою окупацією Російською Федерацією, гарантується право на переведення на посаду судді до суду на іншій те-

	ся право на переведення на посаду судді до суду на іншій території України [17].	риторії України [3].
	С. 59.	С. 94.
	Крім того, інституційні (галузеві) нормативно-правові гарантії діяльності суддів можуть бути класифіковані залежно від характеру правових норм на матеріальні та процесуальні. Матеріальні гарантії діяльності суддів встановлюються для забезпечення реалізації матеріальних норм, що закріплюють конституційно-правовий статус суддів, а процесуальні визначають порядок реалізації матеріальних гарантій у процесі здійснення суддями своєї професійної діяльності.	Залежно від характеру правових норм інституційні (галузеві) нормативно-правові гарантії поділяються на матеріальні та процесуальні. Матеріальні гарантії діяльності суддів встановлюються для забезпечення реалізації матеріальних норм, що закріплюють конституційно-правовий статус суддів, а процесуальні - визначають порядок реалізації матеріальних гарантій в процесі здійснення суддями своєї професійної діяльності.
	С. 59.	С. 94.
	Цю категорію варто відмежувати від загально-правових процесуальних гарантій, оскільки конституційні процесуальні гарантії встановлюються конституцією та конституційним законодавством. У свою чергу інституційні (галузеві) процесуальні гарантії діяльності суддів, як правило, встановлюються для належного виконання суддями своїх професійних обов'язків. Тому абсолютно виправданим є їх закріплення в Господарському процесуальному кодексі України, Кодексі адміністративного судочинства України, Кримінальному процесуальному кодексі України та Цивільному процесуальному кодексі України норм, які визначають повноваження суддів під час здійснення правосуддя у формі адміністративного, господарського, кримінального та цивільного судочинства.	Як правило, процесуальні гарантії діяльності суддів встановлюються для належного виконання суддями своїх професійних обов'язків. Тому абсолютно виправданим є їх закріплення в Господарському процесуальному кодексі України, Кодексі адміністративного судочинства України, Кримінальному процесуальному кодексі України та Цивільному процесуальному кодексі України, як визначають повноваження суддів при здійсненні правосуддя у формі адміністративного, господарського, кримінального та цивільного судочинства.
	С. 59.	С. 94.
	На особливу увагу заслуговує класифікація інституційних (галузевих) нормативно-правових гарантій діяльності суддів залежно від функціональної спрямованості на гарантії реалізації, гарантії охорони та гарантії захисту. Нормативно-правовими гарантіями реалізації прав та обов'язків суддів є закріплені законодавством конкретизація меж прав та обов'язків суддів; встановлення юридичних фактів, із якими пов'язується їх реалізація; визначення процесуально-процедурних форм реалізації прав та обов'язків суддів; заходи заохочення й пільги для стимулювання їх ефективної реалізації. Нормативно-правовими гарантіями охорони прав суддів є система інститутів і засобів профілактики порушень прав суддів; недопущення протиправних дій, що перешкоджають здійсненню суддями їх прав та виконанню обов'язків; використання судових процедур конституційного контролю за безперешкодною реалізацією суддями їх прав тощо. Нормативно-правовими гарантіями захисту прав суддів є система інститутів і засобів щодо відновлення порушених прав суддів та встановлення відповідальності винних за їх порушення. Варто погодитися з О. Скакун, на думку якої захист – це найбільш дієва охорона, другий її ступінь. Тому без дії гарантій захисту неповними будуть і гарантії охорони [7, с. 75].	На особливу увагу заслуговує класифікація інституційних (галузевих) нормативно-правових гарантій діяльності суддів залежно від функціональної спрямованості на гарантії реалізації, гарантії охорони та гарантії захисту. Нормативно-правовими гарантіями реалізації прав і обов'язків суддів є закріплені законодавством: конкретизація меж прав та обов'язків суддів; встановлення юридичних фактів, з якими пов'язується їх реалізація; визначення процесуально-процедурних форм реалізації прав і обов'язків суддів; заходи заохочення та пільги для стимулювання їх ефективної реалізації. Нормативно-правовими гарантіями охорони прав суддів є: система інститутів і засобів профілактики порушень прав суддів; недопущення протиправних дій, що перешкоджають здійсненню суддями їх прав та виконанню обов'язків; використання судових процедур конституційного контролю за безперешкодною реалізацією суддями їх прав тощо. Нормативно-правовими гарантіями захисту прав суддів є: система інститутів і засобів щодо відновлення порушених прав суддів та встановлення відповідальності винних за їх порушення. Варто погодитися з О.Ф. Скакун, на думку якої захист - це найбільш дієва охорона, другий її ступінь. Тому без дії гарантій захисту неповними будуть і гарантії охорони [4, с. 75].
	С. 59.	С. 94.
	Класифікуючи інституційні (галузеві) нормативно-правові гарантії діяльності суддів за суб'єктами нормотворчості, їх можна поділити на гарантії, встановлені Верховною Радою України, гарантії,	Класифікуючи в цілому нормативно-правові гарантії діяльності суддів за суб'єктами нормотворчості, їх можна поділити на: гарантії, встановлені Верховною Радою України, гарантії встановлені

	встановлені Президентом України, та гарантії, встановлені органами судової влади. Нормативно-правові гарантії діяльності суддів здебільшого встановлюються Верховною Радою України, оскільки відповідно до п. 14 ч. 1 ст. 92 Конституції України судоустрій, судочинство та статус суддів визначаються виключно законами України [1].	Президентом України та гарантії, встановлені органами судової влади. Нормативно-правові, у тому числі інституційні (галузеві) гарантії діяльності суддів у своїй більшості встановлюються Верховною Радою України, оскільки відповідно до п. 14 ч. 1 ст. 92 Конституції України судоустрій, судочинство та статус суддів визначаються виключно законами України [5].
	С. 60.	С. 94.
	<...> Вказана класифікація інституційних (галузевих) нормативно-правових гарантії діяльності суддів може бути доповнена також іншими критеріями, які дозволять поглибити знання про різноманітність їх юридичної природи.	Наведена класифікація інституційних (галузевих) нормативно-правових гарантії діяльності суддів може бути доповнена й іншими критеріями, які дозволять поглибити знання про різноманітність їх юридичної природи.
	С. 60.	С. 94.
	Отже, нормативно-правові гарантії діяльності суддів – це сукупність взаємопов'язаних норм і принципів права, які утворюють єдину правову базу для ефективної реалізації функцій і повноважень, тобто цілісний правовий механізм, який забезпечує реалізацію прав та обов'язків суддів. За своєю правовою природою нормативно-правові гарантії поділяються на загальні (конституційно-правові), які закріплені в нормах-принципах, нормах права, що встановлюють юридичні права й обов'язки суддів, у процесуальних нормах, а також нормах, які передбачають юридичну відповідальність, та інституційні (імперативні й диспозитивні; загальні, спеціальні та виключні; постійні, тимчасові та надзвичайні; загальнодержавні та місцеві; матеріальні та процесуальні; гарантії реалізації, гарантії охорони та гарантії захисту; гарантії, встановлені Верховною Радою України, гарантії, встановлені Президентом України, та гарантії, встановлені органами судової влади).	Інституційні (галузеві) нормативно-правові гарантії діяльності суддів - це сукупність взаємопов'язаних норм та принципів права, що належать до різних галузей та інститутів права та утворюють єдину правову базу для ефективної реалізації функцій та повноважень суддів. Класифікувати інституційні (галузеві) нормативно-правові гарантії можна за різними критеріями на імперативні та диспозитивні; загальні, спеціальні та виключні; постійні, тимчасові та надзвичайні; загальнодержавні та місцеві; матеріальні та процесуальні; гарантії реалізації, гарантії охорони та гарантії захисту.
5	Кравчук В. М. Інституційні (галузеві) нормативно-правові гарантії діяльності суддів в Україні: поняття та види // Історико-правовий часопис, 2014, № 1, с. 44–49. http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipch_2014_1_12 (Стаття № 18)	Кравчук В. М. Загальносоціальні гарантії діяльності суддів в Україні: поняття та види // Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки, 2015, № 1(2), с. 22–30. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vznu_Jur_2015_1(2)_5 (Стаття № 22)
	С. 44.	С. 23.
	Постановка наукової проблеми та її значення. Ефективність виконання суддями своїх повноважень забезпечується наявністю системи гарантії суддівської діяльності. Вдосконалення діяльності органів судової влади в цілому потребує підвищення ефективності суддівської діяльності, яка в свою чергу, в значній мірі буде залежати від забезпечення суддів необхідними гарантіями. Слід зазначити, що в юридичній літературі вже розглядалося питання щодо визначення гарантії незалежності суддів, але воно і надалі є досить дискусійним. Зокрема, відповідно до узагальненої класифікації на основі критерію територіальної спрямованості гарантії діяльності суддів поділяються на міжнародно-правові та внутрішньодержавні, які у свою чергу поділяються на загально-соціальні та спеціальні юридичні (нормативно-правові та організаційно-правові). З цієї позиції малодослідженим залишаються саме інституційні (галузеві) нормативно-правові гарантії діяльності суддів. Вони виступають важливою умовою реалізації суддями своїх функцій та повноважень.	Ефективність виконання суддями своїх повноважень забезпечується наявністю системи гарантії суддівської діяльності. Удосконалення діяльності органів судової влади в цілому потребує підвищення ефективності суддівської діяльності, яка у свою чергу значною мірою залежатиме від забезпечення суддів необхідними гарантіями. Слід зазначити, що в юридичній літературі вже розглядалося питання щодо визначення гарантії незалежності суддів, проте воно залишається досить дискусійним. Зокрема, згідно з узагальненою класифікацією на основі критерію територіальної спрямованості гарантії діяльності суддів поділяються на міжнародно-правові та внутрішньодержавні, які у свою чергу поділяються на загальносоціальні та спеціально-юридичні (нормативно-правові та організаційно-правові). Із цієї позиції уточнення й конкретизації потребують саме загальносоціальні гарантії діяльності суддів. Вони, як і спеціально-юридичні гарантії, виступають важливою умовою реалізації суддями своїх функцій і повноважень.

С. 44.	С. 24.
Аналіз досліджень цієї проблеми. Дослідження інституційних (галузевих) нормативно-правових гарантій діяльності суб'єктів конституційно-правових відносин у будь-який час розвитку та становлення конституційно-правової доктрини не втрачали своєї актуальності та становили доволі високий відсоток від загального обсягу теоретичних напрацювань в цій сфері. В цьому блоці наукових питань особлива увага приділяється інституційним (галузевим) нормативно-правовим гарантіям прав і свобод людини та громадянина (М. Баймуратов, Т. Заворотченко, В. Копейчиков, В. Кравченко, М. Орзіх, А. Олійник, В. Погорілко, П. Рабінович, О. Скакун, О. Скрипнюк, В. Тацій, Ю. Тодика, В. Федоренко, О. Фрицький, В. Шаповал, Ю. Шемшученко та інші). У поле наукового пошуку вчених-юристів потрапляли інституційні (галузеві) нормативно-правові гарантії діяльності і інших суб'єктів конституційно-правових відносин: народних депутатів України (Н. Григорук, А. Кожевніков, Ю. Коломієць, О. Радченко та ін.), Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (О. Марцеляк та ін.), Президента України (О. Ярмиш та ін.), місцевого самоврядування (Г. Абасов, О. Батанов, П. Біленчук, О. Бориславська, В. Кравченко, О. Кутафін, В. Погорілко, О. Фрицький, І. Щебетун та ін.), депутатів місцевих рад (О. Чернецька та ін.) тощо. Однак, на жаль, лише в деяких працях приділялась увага проблематиці, пов'язаній з інституційними (галузевими) нормативно-правовими гарантіями діяльності суддів (В. Єгорова, О. Намясенко, В. Федоренко).	Дослідженню загальносоціальних гарантій діяльності суб'єктів правових відносин присвячено чимало праць представників правової доктрини, що становлять значну частину загального обсягу теоретичних напрацювань в аналізованій сфері. У цьому блоці наукових питань особлива увага приділяється загальносоціальним гарантіям прав і свобод людини й громадянина (такими вченими, як В. Андрейцев, М. Баймуратов, Т. Заворотченко, В. Кампо, В. Копейчиков, О. Костюченко, В. Котюк, В. Кравченко, М. Малишко, П. Мартиненко, М. Орзіх, А. Олійник, В. Погорілко, П. Рабінович, Ю. Римаренко, В. Селіванов, О. Скакун, О. Скрипнюк, В. Тацій, Ю. Тодика, В. Федоренко, О. Фрицький, В. Шаповал, Ю. Шемшученко та інші). У поле наукового пошуку вчених-юристів потрапляли загальносоціальні гарантії діяльності багатьох інших суб'єктів правових відносин: народних депутатів України (їх розглядали Н. Григорук, А. Кожевніков, Ю. Коломієць, О. Радченко та інші науковці), Президента України (їх досліджували О. Ярмиш та інші вчені), органів місцевого самоврядування (були предметом вивчення таких науковців, як Г. Абасов, О. Батанов, П. Біленчук, О. Бориславська, В. Кравченко, О. Кутафін, В. Погорілко, О. Фрицький, І. Щебетун та ін.) тощо. Однак лише в деяких працях приділялась увага проблематиці, пов'язаній із загальносоціальними гарантіями діяльності суддів (розвідки таких дослідників, як В. Долежан, В. Єгорова, І. Марочкін, Л. Москвич, О. Намясенко, В. Федоренко та інші).
С. 45.	С. 24.
Мета й завдання статті. В конституційно-правовій доктрині відсутнє загальновизнане поняття інституційних (галузевих) нормативно-правових гарантій діяльності суддів та уніфіковані засади класифікації таких гарантій. Наведене вище зумовлює мету статті – крізь призму узагальненого аналізу наукової юридичної літератури запропонувати загальну концепцію інституційних (галузевих) нормативно-правових гарантій діяльності суддів в Україні та авторський варіант дефініції «інституційні (галузеві) нормативно-правові гарантії діяльності суддів».	У правовій доктрині відсутні загальновизнане поняття загальносоціальних гарантій діяльності суддів та уніфіковані засади класифікації таких гарантій. Наведене зумовлює мету статті – крізь призму узагальненого аналізу наукової юридичної літератури запропонувати авторський варіант дефініції та загальну концепцію загальносоціальних гарантій діяльності суддів в Україні як складової загальної системи гарантій конституційно-правового статусу суддів [1, с. 61].
С. 45.	С. 24.
Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Гарантії, які забезпечують конституційно-правовий статус суддів і організаційно-правовий механізм їх діяльності, впливають із відповідних норм Конституції України і Закону України «Про судоустрій і статус суддів». Гарантування суддівської діяльності необхідно сприймати як обов'язок держави в особі органів державної влади, посадових осіб не тільки не перешкоджати законній діяльності, а й правовими, економічними та іншими засобами захищати сферу діяльності суддів. Конституція України містить ряд положень, які в загальній формі закріплюють правові, політичні, економічні, соціальні та інші гарантії діяльності суддів. А саме, ст. 126 Конституції України закріплює, що незалежність і недоторканність суддів гарантується Конституцією і законами України. Вплив на суддів у будь-який спосіб забороняється [1].	Гарантії, які забезпечують конституційно-правовий статус суддів та організаційно-правовий механізм їх діяльності, постають із відповідних норм Конституції України й Закону України «Про судоустрій і статус суддів» [2]. Гарантування суддівської діяльності необхідно сприймати як обов'язок держави в особі органів державної влади й посадових осіб не лише не перешкоджати законній діяльності суддів, а й правовими, економічними та іншими засобами захищати сферу їх діяльності. Конституція України містить низку положень, які в загальній формі закріплюють правові, політичні, економічні, соціальні та інші гарантії діяльності суддів. Зокрема, ст.126 Конституції України закріплює, що незалежність і недоторканність суддів гарантується Конституцією й законами України. Вплив на суддів у будь-який спосіб забороняється [3].
С. 45.	С. 24.

	Як справедливо відзначається в спеціальній юридичній літературі для того щоб суддя міг неупереджено вирішувати справи, він повинен мати відповідні гарантії своєї діяльності [2, с. 452; 3, с. 350]. У працях українських вчених містяться окремі міркування щодо гарантій діяльності суддів, зроблені певні спроби систематизувати їх. Зокрема, В. Л. Федоренко під гарантіями діяльності суддів розуміє систему загальних і спеціально-правових способів та засобів забезпечення здійснення суддею встановлених Конституцією й законами України завдань, функцій і повноважень [4, с. 501]. В. С. Єгорова під гарантіями діяльності суддів судів загальної юрисдикції розглядає сукупність об'єктивних і суб'єктивних чинників, спрямованих на практичну реалізацію їх прав та обов'язків, на усунення можливих перешкод їх неналежного здійснення [5, с. 12]. Однак проблема гарантій діяльності суддів потребує ґрунтовного системного вивчення, оскільки від них залежить ефективність здійснення суддями своїх функцій та повноважень та функціонування судової влади в цілому.	Як справедливо відзначається в спеціальній юридичній літературі, щоб суддя міг неупереджено вирішувати справи, він повинен мати відповідні гарантії своєї діяльності [4, с. 452; 5, с. 350]. У працях українських учених містяться окремі міркування щодо гарантій діяльності суддів, зроблено спроби їх систематизації. Зокрема, В. Федоренко під гарантіями діяльності суддів розуміє систему загальних і спеціально-правових способів та засобів забезпечення здійснення суддею встановлених Конституцією й законами України завдань, функцій і повноважень [6, с. 501]. В. Єгорова під гарантіями діяльності суддів судів загальної юрисдикції розглядає сукупність об'єктивних і суб'єктивних чинників, спрямованих на практичну реалізацію їх прав та обов'язків, усунення можливих перешкод їх неналежного здійснення [7, с. 12]. Однак проблема гарантій діяльності суддів потребує ґрунтовного системного вивчення, оскільки від них залежить ефективність здійснення суддями своїх функцій і повноважень та функціонування судової влади в цілому.
6	Кравчук В. М. Інституційні (галузеві) нормативно-правові гарантії діяльності суддів в Україні: поняття та види // Історико-правовий часопис, 2014, № 1, с. 44–49. http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipch_2014_1_12 (Стаття № 18)	Кравчук В. М. Нормативно-правові гарантії діяльності суддів в Україні: загальна характеристика // Часопис Київського університету права, 2014, № 1, с. 91–95. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chkup_2014_1_22 (Стаття № 12)
	С. 44.	С. 91.
	Слід зазначити, що в юридичній літературі вже розглядалося питання щодо визначення гарантій незалежності суддів, але воно і надалі є досить дискусійним. Зокрема, відповідно до узагальненої класифікації на основі критерію територіальної спрямованості гарантії діяльності суддів поділяються на міжнародно-правові та внутрішньодержавні, які у свою чергу поділяються на загально-соціальні та спеціальні юридичні (нормативно-правові та організаційно-правові). З цієї позиції малодослідженим залишаються саме інституційні (галузеві) нормативно-правові гарантії діяльності суддів. Вони виступають важливою умовою реалізації суддями своїх функцій та повноважень.	Слід зазначити, що в юридичній літературі вже розглядалося питання щодо визначення гарантій незалежності суддів, але воно й надалі є досить дискусійним. Відповідно до узагальненої класифікації на основі критерію територіальної спрямованості гарантії діяльності суддів поділяються на міжнародно-правові та внутрішньодержавні, які у свою чергу поділяються на загальносоціальні та спеціально-юридичні (нормативно-правові та організаційно-правові). З цієї позиції малодослідженим залишаються саме нормативно-правові гарантії діяльності суддів. Вони виступають важливою умовою реалізації суддями своїх функцій та повноважень.
	С. 44.	С. 91.
	Аналіз досліджень цієї проблеми. Дослідження інституційних (галузевих) нормативно-правових гарантій діяльності суб'єктів конституційно-правових відносин у будь-який час розвитку та становлення конституційно-правової доктрини не втрачали своєї актуальності та становили доволі високий відсоток від загального обсягу теоретичних напрацювань в цій сфері. В цьому блоці наукових питань особлива увага приділяється інституційним (галузевим) нормативно-правовим гарантіям прав і свобод людини та громадянина (М. Баймуратов, Т. Заворотченко, В. Копейчиков, В. Кравченко, М. Орзіх, А. Олійник, В. Погорілко, П. Рабінович, О. Скакун, О. Скрипнюк, В. Тацій, Ю. Тодика, В. Федоренко, О. Фрицький, В. Шаповал, Ю. Шемшученко та інші). У поле наукового пошуку вчених-юристів потрапляли інституційні (галузеві) нормативно-правові гарантії діяльності і інших суб'єктів конституційно-правових відносин: народних депутатів України (Н. Григору, А. Кожевніков, Ю. Коломієць, О. Радченко та ін.), Уповноваженого Верховної Ради України з	Дослідження нормативно-правових гарантій діяльності суб'єктів конституційно-правових відносин у будь-який час розвитку та становлення конституційно-правової доктрини не втрачали своєї актуальності та становили доволі високий відсоток від загального обсягу теоретичних напрацювань у цій сфері. У цьому блоці наукових питань особлива увага приділяється нормативно-правовим гарантіям прав і свобод людини та громадянина (В. Андрійцев, М. Баймуратов, Т. Заворотченко, В. Кампо, В. Копейчиков, О. Костюченко, В. Котюк, В. Кравченко, М. Малишко, П. Мартиненко, М. Орзіх, А. Олійник, В. Погорілко, П. Рабінович, Ю. Римаренко, В. Селіванов, О. Скакун, О. Скрипнюк, В. Тацій, Ю. Тодика, В. Федоренко, О. Фрицький, В. Шаповал, Ю. Шемшученко та інші). У поле наукового пошуку вчених-юристів потрапляли нормативно-правові гарантії діяльності різних суб'єктів конституційно-правових відносин: народних депутатів України (Н. Григору, А. Кожевніков, Ю. Коломієць, О. Радченко та ін.), Уповноваженого Верховної Ради України з

прав людини (О. Марцеляк та ін.), Президента України (О. Ярмиш та ін.), місцевого самоврядування (Г. Абасов, О. Батанов, П. Біленчук, О. Бориславська, В. Кравченко, О. Кутафін, В. Погорілко, О. Фрицький, І. Щебетун та ін.), депутатів місцевих рад (О. Чернецька та ін.) тощо. Однак, на жаль, лише в деяких працях приділялась увага проблематиці, пов'язаній з інституційними (галузевими) нормативно-правовими гарантіями діяльності суддів (В. Єгорова, О. Намясенко, В. Федоренко).	прав людини (О. Марцеляк та ін.), Президента України (О. Ярмиш та ін.), місцевого самоврядування (Г. Абасов, О. Батанов, П. Біленчук, О. Бориславська, В. Кравченко, О. Кутафін, В. Погорілко, О. Фрицький, І. Щебетун та ін.), депутатів місцевих рад (О. Чернецька та ін.) тощо. Однак, на жаль, лише в деяких працях приділялась увага проблематиці, пов'язаній з нормативно-правовими гарантіями діяльності суддів (В. Єгорова, О. Намясенко, В. Федоренко).
С. 45.	С. 91.
Мета й завдання статті. В конституційно-правовій доктрині відсутнє загальновизнане поняття інституційних (галузевих) нормативно-правових гарантій діяльності суддів та уніфіковані засади класифікації таких гарантій. Наведене вище зумовлює мету статті – крізь призму узагальненого аналізу наукової юридичної літератури запропонувати загальну концепцію інституційних (галузевих) нормативно-правових гарантій діяльності суддів в Україні та авторський варіант дефініції «інституційні (галузеві) нормативно-правові гарантії діяльності суддів».	У конституційно-правовій доктрині відсутнє загальновизнане поняття нормативно-правових гарантій діяльності суддів та уніфіковані засади класифікації таких гарантій. Наведене вище зумовлює мету статті – крізь призму узагальненого аналізу наукової юридичної літератури запропонувати загальну концепцію нормативно-правових гарантій діяльності суддів в Україні та авторський варіант дефініції «нормативно-правові гарантії діяльності суддів».
С. 45.	С. 91.
Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Гарантії, які забезпечують конституційно-правовий статус суддів і організаційно-правовий механізм їх діяльності, впливають із відповідних норм Конституції України і Закону України «Про судоустрій і статус суддів». Гарантування суддівської діяльності необхідно сприймати як обов'язок держави в особі органів державної влади, посадових осіб не тільки не перешкоджати законній діяльності, а й правовими, економічними та іншими засобами захищати сферу діяльності суддів. Конституція України містить ряд положень, які в загальній формі закріплюють правові, політичні, економічні, соціальні та інші гарантії діяльності суддів. А саме, ст. 126 закріплює, що незалежність і недоторканність суддів гарантується Конституцією і законами України. Вплив на суддів у будь-який спосіб забороняється [1].	Гарантії, які забезпечують конституційно-правовий статус суддів і організаційно-правовий механізм їх діяльності, впливають із відповідних норм Конституції України і Закону України «Про судоустрій і статус суддів». Гарантування суддівської діяльності необхідно сприймати як обов'язок держави в особі органів державної влади, посадових осіб не тільки не перешкоджати законній діяльності, а й правовими, економічними та іншими засобами захищати сферу діяльності суддів. Конституція України містить ряд положень, які в загальній формі закріплюють правові, політичні, економічні, соціальні та інші гарантії діяльності суддів. Зокрема ст. 126 закріплює, що незалежність і недоторканність суддів гарантується Конституцією і законами України. Вплив на суддів у будь-який спосіб забороняється.
С. 45.	С. 91–92.
Як справедливо відзначається в спеціальній юридичній літературі для того щоб суддя міг неупереджено вирішувати справи, він повинен мати відповідні гарантії своєї діяльності [2, с. 452; 3, с. 350]. У працях українських вчених містяться окремі міркування щодо гарантій діяльності суддів, зроблені певні спроби систематизувати їх. Зокрема, В. Л. Федоренко під гарантіями діяльності суддів розуміє систему загальних і спеціально-правових способів та засобів забезпечення здійснення суддею встановлених Конституцією й законами України завдань, функцій і повноважень [4, с. 501]. В. С. Єгорова під гарантіями діяльності суддів судів загальної юрисдикції розглядає сукупність об'єктивних та суб'єктивних чинників, спрямованих на практичну реалізацію їх прав та обов'язків, на усунення можливих перешкод їх неналежного здійснення [5, с. 12]. Однак проблема гарантій діяльності суддів потребує ґрунтовного системного вивчення, оскільки від них залежить ефективність здійснення суддями своїх функцій та повноважень та функціону-	Як справедливо зазначається в спеціальній юридичній літературі, для того щоб суддя міг неупереджено вирішувати справи, він повинен мати відповідні гарантії своєї діяльності¹. У працях українських вчених містяться окремі положення щодо гарантій діяльності суддів, зроблено спроби їх систематизації. Зокрема, В. Л. Федоренко під гарантіями діяльності суддів розуміє систему загальних і спеціально-правових способів та засобів забезпечення здійснення суддею встановлених Конституцією й законами України завдань, функцій і повноважень². В. С. Єгорова під гарантіями діяльності суддів судів загальної юрисдикції розглядає сукупність об'єктивних та суб'єктивних чинників, спрямованих на практичну реалізацію їх прав та обов'язків, на усунення можливих перешкод їх неналежного здійснення³. Однак проблема гарантій діяльності суддів потребує ґрунтовного системного вивчення, оскільки від них залежить ефективність здійснення суддями своїх функцій та повноважень і функціонування судової влади в цілому.

	вання судової влади в цілому.	
С. 45.	У енциклопедичній юридичній літературі зазначається, що пріоритетним видом юридичних гарантій є нормативно-правові гарантії, що становлять систему норм щодо реалізації прав людини і громадянина: норми-принципи, юридична відповідальність, юридичні обов'язки, процесуальні норми [6, с. 554]. Варто зазначити, що конституційно-правова доктрина також особливу увагу приділяє нормативно-правовим гарантіям саме прав і свобод людини та громадянина. Зокрема, В. Л. Федоренко нормативно-правові гарантії основних прав і свобод людини і громадянина представляє системою норм конституційного права, що встановлюють і закріплюють основні права і свободи, визначають принципи та шляхи їх реалізації. Нормативні гарантії знаходять своє об'єктивне відображення в системі чинного законодавства України у сфері прав і свобод людини і громадянина, а саме – в Конституції України, законах України та підзаконних нормативно-правових актах [4, 274]. На думку О. В. Совгирі та Н. Г. Шукліної нормативно-правові гарантії конституційних прав та свобод людини і громадянина – це сукупність правових норм, за допомогою яких забезпечуються реалізація прав і свобод особистості, порядок їх охорони і захисту [7, с. 183]. Т. М. Заворотченко уточнює, що нормативно-правові гарантії як об'єктивне право включають матеріальні норми-принципи, обов'язки держави, органів державної влади, місцевого самоврядування та їх посадових осіб, юридичну відповідальність та процесуальні норми [8, с. 110-116], передбачені Конституцією держави, законами, підзаконними актами і міжнародно-правовими договорами.	С. 92.
С. 45.	Узагальнюючи вищенаведені підходи до нормативно-правових гарантій прав і свобод людини та громадянина, вважаємо, що нормативно-правові гарантії діяльності суддів – це сукупність взаємопов'язаних норм права, які утворюють єдину правову базу для ефективної реалізації функцій та повноважень, тобто цілісний правовий механізм діяльності (реалізації прав та виконання обов'язків) суддів. Нормативно-правові гарантії діяльності суддів за ієрархією та сферою дії можна класифікувати на загально-правові (конституційно-правові) та інституційні (галузеві) гарантії.	С. 92.
С. 48.	Висновки та перспективи подальшого дослідження. Таким чином, Конституція України, визнавши та гарантуючи принцип поділу державної влади на законодавчу, виконавчу та судову, закріпила відповідні інституційні (галузеві) нормативно-правові гарантії різних рівнів для повноцінного функціонування судової влади в цілому та суддів як виключних суб'єктів здійснення правосуддя зокрема. Отже, на підставі вищевикладеного можна зробити висновок, що нормативно-правові гарантії діяльності суддів забезпечують основи діяльності суддів в загальній формі. За своєю правовою природою нормативно-правові гарантії поділяються на	С. 94.
	Таким чином, Конституція України, визнавши та гарантувавши принцип поділу державної влади на законодавчу, виконавчу й судову, закріпила відповідні нормативно-правові гарантії різних рівнів для повноцінного функціонування судової влади в цілому та суддів як виключних суб'єктів здійснення правосуддя зокрема. Отже, на підставі вищевикладеного можна зробити висновок, що нормативно-правові гарантії діяльності суддів – це сукупність взаємопов'язаних норм права, які утворюють єдину правову базу для ефективної реалізації функцій і повноважень, тобто цілісний правовий механізм, який забезпечує реалі-	

загально-правові та інституційні (імперативні та диспозитивні; загальні, спеціальні та виключні; постійні, тимчасові та надзвичайні; загальнодержавні та місцеві; матеріальні та процесуальні; гарантії реалізації, гарантії охорони та гарантії захисту. Інституційні (галузеві) нормативно-правові гарантії діяльності суддів – це сукупність взаємопов'язаних норм права, які утворюють єдину правову базу для ефективної реалізації функцій та повноважень, тобто цілісний правовий механізм, який забезпечує реалізацію прав та обов'язків суддів.	зацію прав та обов'язків суддів. За своєю правовою природою нормативно-правові гарантії поділяються на дві групи: 1) загальні (конституційно-правові) – закріплені в нормах-принципах, нормах права, які встановлюють юридичні права та обов'язки суддів, в процесуальних нормах, а також нормах, які передбачають юридичну відповідальність); 2) інституційні, що виступають сукупністю взаємопов'язаних норм різних галузей та інститутів права, які утворюють єдину правову базу для ефективної реалізації функцій та повноважень, тобто цілісний правовий механізм діяльності (реалізації прав та виконання обов'язків) суддів.
--	--